

Javni zavod
Krajski park Goričko

PRILOGA 1

K LETNEMU POROČILU O POSLOVANJU

2020

OHRANJANJE NARAVE IN KRAJINE

Grad, april 2020

pripravili: Kristjan Malačič, Gregor Domanjko, Mojca Podletnik in Stanka Dešnik

VSEBINA

1. UVOD	5
2. Krajinski park Goričko in območje Natura 2000 Goričko	5
3. Kvalifikacijske vrste območja Natura 2000 Goričko	6
4. VARSTVENE, UPRAVLJAVSKE IN NADZORNE NALOGE	8
1. cilj: Ohranjene naravne vrednote	8
2. cilj: Ohranjeno ugodno stanje kvalifikacijskih Natura 2000 vrst, HT in zavarovanih vrst.	57
3. cilj: Spodbujati naravi prijazne dejavnosti z namenom izboljšanja ohranjenosti kvalifikacijskih Natura 2000 vrst in habitatov.	85
4. Cilj: Učinkovito opravljanje naravovarstvenega nadzora	88
5. Cilj: Učinkovito sodelovanje in izmenjava dobrih praks z drugimi upravljavci zavarovanih in varovanih območij.	90
6. Cilj: Učinkovito varstvo naravne in kulturne dediščine na podlagi izvajanja NUG.	91

Seznam tabel

Tabela 1: Seznam kvalifikacijskih vrst območja SPA Goričko (SI 5000009).....	6
Tabela 2: Seznam kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov območja SCI Goričko (SI3000221)	6
Tabela 3: Stanje ohranjenosti NV na območju KPG v letu 2020.	8
Tabela 4: Stanje ohranjenosti NV na območju KPG v letu 2020.	9
Tabela 5: Površine v upravljanju JZ KPG 2020 (brez površin vključenih v projekt »Vzdrževanje kmetijske krajine za ptice in metulje«).....	57
Tabela 6 :Seznam zemljišč po katastrskih občinah in s številkami parcel v upravljanju JZ KPG 2020 (Zakupna pogodba s SKZG se je samodejno podaljšala)	57
Tabela 7 : PRP plačila iz naslove kmetijske dejavnosti JZ KPG.	62
Tabela 8 : Seznam pregledanih zatočišč z netopirji z navedbo vrst in številom v 2020.....	71
Tabela 9: Vrste vodnih in obvodnih ter nekatere druge vrste ptic zabeležene na in ob Ledavskem jezeru (dodane vrste potrjene na travnikih severno od jezera).	74
Tabela 10: Število vrst in številčnost posamezne vrete dnevnih metuljev na izbranih transektih v k.o.	79

Seznam slik

Slika 1. Mrest sekulje in planinski pupek (foto: K. Malačič).....	9
Slika 2. Povirni del Adrijanske Male Krke (foto: K. Malačič)	10
Slika 3. Del NV Bejčin breg - suhi travniki z mokrotnimi travniki (foto: K. Malačič)	12
Slika 4. Eden večjih grmičkov na NV (foto: G. Domanjko)	14
Slika 5. Saniran melioracijski jarek (foto: M. Podletnik)	15
Slika 6. Utrditev bregov Bodonskega potoka izveden brez dovoljenj (foto: K. Malačič)	16
Slika 7. Z gnojnico onesnažena voda v Bodonskem potoku (foto: K. Malačič)	17

Slika 8. Obvodna zarast ob Bukovniškem jezeru (foto: K. Malačič)	19
Slika 9. Rjava čaplja na Hodoškem jezeru (foto: D. Rocner)	22
Slika 10. Na S delu njivske površine segajo na območje vodnega zemljišča (foto: M. Podletnik)	22
Slika 11. Mlaka po obnovi (foto: K. Malačič)	24
Slika 12. Brek v Kobilju (foto: G. Domanjko)	25
Slika 13. Močvirski svišč se pojavlja izključno na pozno košenih travnikih – desno (foto: M. Podletnik)	26
Slika 14. Del krošnje skorša je posušen (foto: G. Domanjko)	27
Slika 15. Košeri bukev (foto: M. Podletnik)	28
Slika 16. Hostni teloh (foto: K. Malačič)	29
Slika 17. Nedovoljen posek ob NV Ledava (foto: K. Malačič)	29
Slika 18. Cvetenje jezera (foto: K. Malačič)	31
Slika 19. Vrbovje na S delu NV (foto: K. Malačič)	31
Slika 20. Ekstenzivni travniki na Z delu NV za predlog razširitve območja NV, močvirski cekinček (foto: M. Podletnik)	32
Slika 21. Lukaj potok z znaki prisotnosti bobra (foto: K. Malačič)	33
Slika 22. Ohranjen odsek Male Krke (foto: K. Malačič)	35
Slika 23. Sledi prisotnosti bobra in iztok čistilne naprave v Malo Krko (foto: K. Malačič)	35
Slika 24. Iz korenčnika ponovno izraščajo nove veje (foto: M. Podletnik)	36
Slika 25. Rezervat v Motvarjevcih (foto: M. Podletnik)	37
Slika 26. Sibirske perunike na NV Motvarjevci ekstenzivni travniki 1 (foto: K. Malačič)	39
Slika 27. Območje mokrotnih travnikov je močno zaraščeno z ITV, visokim steblikovjem in drevesi (foto: M. Podletnik)	40
Slika 28. Slatinski vrelec v Nuskovi (foto: M. Podletnik)	41
Slika 29. Mokrotni travniki v Pertoči (foto: K. Malačič)	42
Slika 30. Število narcis se na območju te NV vsako leto povečuje (foto: K. Malačič)	43
Slika 31. Dobro ohranjena naravna hidromorfologija (foto: K. Malačič)	44
Slika 32. Na Z delu NV je ohranjen le še en relativno ekstenziven travnik (foto: M. Podletnik)	45
Slika 33. Globoček (foto: K. Malačič)	46
Slika 34. Davidova budleja in kanadska hudoletnica (foto: M. Podletnik)	48
Slika 35. Tetajni kostanj 1 po obrezovanju v letu 2019 lepo odganja, poganjki brez šišk kostanjeve šiškarice (foto: S. Dešnik)	49
Slika 36. Hrast v Trdkovi (foto: K. Malačič)	50
Slika 37. Travnik odkupljen v last RS in obnovljen v okviru projekta Gorička krajina (foto: M. Podletnik)	53
Slika 38. Aktivnost bobra ob mali Krki, Ohranjen odsek Male Krke nad mlinom v k.o. Domanjševci (foto: K. Malačič)	56
Slika 39. Košnja in priprava sena za baliranje ter nepokošeni pas v k.o. Grad (foto: K. Malačič)	63
Slika 40. Nameščene lovne preže na travniku v upravljanju JZ KPG (foto: G. Domanjko)	64
Slika 41. Menjava podstavka in preselitev gnezda štokrlje v k.o. Šalovci (foto: K. Malačič)	65
Slika 42. Navadni pupek (foto: K. Malačič)	66
Slika 43. Turška lilija (foto: K. Malačič)	68
Slika 44. Navadna pogačica (foto: G. Domanjko)	68
Slika 45. Eden večjih grmičkov grmičastega dišečega volčina (foto: M. Podletnik)	69

Slika 46. Dogodek ob mednarodni noči netopirjev je v letu 2020 potekal na prostem (foto: M. Podletnik).....	70
Slika 47. Dolgokrili netopirji v gradu Grad, 12. marec 2020 (foto: G. Domanjko)	72
Slika 48. Siva gos je stalna gnezdilka na Ledavskem jezeru (foto: K. Malačič).....	77
Slika 49. Aktivni rov vodomca ob Veliki Krki (foto: K. Malačič).....	78
Slika 50. Erodirane peščene stene ob Veliki Krki (foto: K. Malačič).....	78
Slika 51. Peščena stena-gnezdišče čebelarja in čebelar (foto: K. Malačič).....	78
Slika 52. Del transekta v k.o. Čepinci (zaraščanje travnikov) (foto: K. Malačič).....	81
Slika 53. Del transekta v k.o. Kobilje (intenzivni travniki) (foto: K. Malačič).....	81
Slika 54. Natura 2000 vrsta močvirski cekinček (foto: K. Malačič).....	81
Slika 55. Aktivnosti v projektu Gorička krajina so zelo raznolike (foto: arhiv JZ KPG)	83
Slika 56. Aktivnosti projekta potekajo skozi celo leto (foto: arhiv JZ KPG)	83
Slika 57. Zmagovalni sadovnjak iz Kraščev (foto: K. Malačič)	85
Slika 58. NAJ ogratek 2020 na Suhem vrhu (foto: S. Dešnik)	86
Slika 59. NAJ brajda 2020 v Korovcih (foto: S. Dešnik)	86
Slika 60. Sekulja v močno onesnaženi vodi k.o. Domanjševci (foto: K. Malačič)	88
Slika 61. Obvestilo gobarjem o prepovedih iz Uredbe o varstvu samoniklih gliv (foto: K. Malačič).....	89
Slika 62. Odstranjevanje mejice brez dovoljenja za poseg v naravo (foto: K. Malačič)	89
Slika 63. Posek obvodne zarasti brez dovoljenja za poseg v naravo (foto: K. Malačič)	90

Seznam kart

Karta 1 : Območje zavarovanega območja s statusom Krajinski park Goričko, ekološko pomembno območje in območje Natura 2000 Goričko (SCI in SPA).....	5
--	---

Seznam grafov

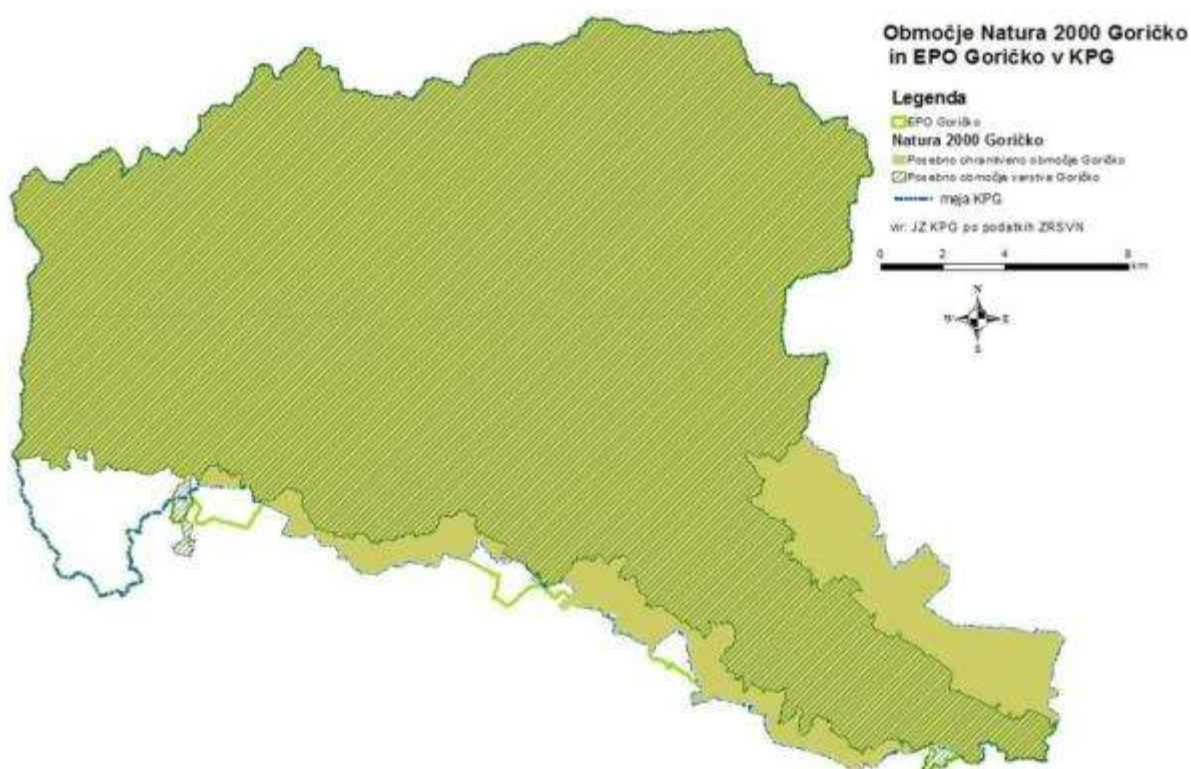
Graf 1. Gibanje števila belih štorkelej od 1999 do 2020.....	65
Graf 2 . Število prenesenih dvoživk v letu 2020.....	67
Graf 3. Pregled številčnosti malega podkovnjaka, navadnega netopirja in dolgokrilega netopirja na gradu Grad v 2020.....	73
Graf 4. Pregled številčnosti malega podkovnjaka v nekdanji šoli v Kančevcih v 2020	73

1. UVOD

V prilogi 1 k Letnemu poročilu o poslovanju 2020 je podrobnejši opis opravljenih aktivnosti, ki jih je izvajala skupina za varstvo narave in kulturne krajine na območju Krajinskega parka Goričko. Poročilo je pripravljeno po sklopih, nalogah in aktivnostih, kot so bila zapisane v Programu dela za leto 2020, zato je sledljivost zagotovljena.

2. Krajinski park Goričko in območje Natura 2000 Goričko

Območje Krajinskega parka Goričko (46.252 ha) je skoraj v celoti tudi varovano območje Natura 2000, pri čemer posebno ohranitveno območje (SCI) zajema 44.823 ha območja parka in posebno območje varstva (SPA) 40.203 ha KPG. Del območja SPA (46.40 ha) leži izven meja KPG. Po direktivi o ohranjanju ptic je na območju Natura 2000 Goričko varovanih 14 vrst. V skladu z direktivo o habitatih je za območje kvalifikacijska 1 rastlinska, 24 živalskih vrst in 7 habitatnih tipov. KPG je tudi ekološko pomembno območje (EPO), ki po površini presega območje KPG, saj vključuje tudi površine na južnem robu parka, ki so varovana območja narave - Natura 2000 in druga območja. Skupna površina EPO je 47.008 ha.

Karta 1: Območje zavarovanega območja s statusom Krajinski park Goričko, ekološko pomembno območje in območje Natura 2000 Goričko (SCI in SPA)

3. Kvalifikacijske vrste območja Natura 2000 Goričko

Tabela 1: Seznam kvalifikacijskih vrst območja SPA Goričko (SI 5000009)

	Koda vrste	Vrste ptic, za katere je opredeljeno posebno varstveno območje (SPA)
1	A031	bela štoklja (<i>Ciconia ciconia</i>)
2	A075	belorepec (<i>Haliaeetus albicilla</i>)
3	A295	bičja trstnica (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>)
4	A022	čapljica (<i>Ixobrychus minutus</i>)
5	A030	črna štoklja (<i>Ciconia nigra</i>)
6	A236	črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)
7	A246	hribski škrjanec (<i>Lullula arborea</i>)
8	A234	pivka (<i>Picus canus</i>)
9	A113	prepelica (<i>Coturnix coturnix</i>)
10	A338	rjavi srakoper (<i>Lanius collurio</i>)
11	A232	smrdokavra (<i>Upupa epops</i>)
12	A072	sršenar (<i>Pernis apivorus</i>)
13	A214	veliki skovik (<i>Otus scops</i>)
14	A229	vodomec (<i>Alcedo atthis</i>)

Tabela 2: Seznam kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov območja SCI Goričko (SI3000221)

	Koda vrste	Vrste, za katere je opredeljeno posebno ohranitveno območje (SCI)
1	1014	ozki vrtenec (<i>Vertigo angustior</i>)
2	1032	navadni škržek (<i>Unio crassus</i>)
3	1059	strašničn mravljiščar (<i>Maculinea teleius</i> / <i>Phengaris teleius</i>)
4	1060	močvirski cekinček (<i>Lycaena dispar</i>)
5	1061	temni mravljiščar (<i>Maculinea nausithous</i> / <i>Phengaris nausithous</i>)
6	1065	travniški postavnež (<i>Euphydryas aurinia</i>)
7	1078*	črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)
8	1083	rogač (<i>Lucanus cervus</i>)
9	1084*	puščavnik (<i>Osmoderma eremita</i>)
10	1086	škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnaberinus</i>)
11	1098	potočni piškurji (<i>Eudontomyzon</i> spp.)
12	1134	pezdirk (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>)
13	1149	navadna nežica (<i>Cobitis taenia</i>)
14	1167	veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>)
15	1193	hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)
16	1303	mali podkovernjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)
17	1308	širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>)
18	1310	dolgokrili netopir (<i>Miniopterus schreibersii</i>)
19	1323	veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteini</i>)
20	1324	navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>)
21	1355	vidra (<i>Lutra lutra</i>)
22	4014	močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>)
23	4030	bakreni senožetnik (<i>Colias myrmidone</i>)
24	4046	veliki studenčar (<i>Cordulegaster heros</i>)
25	1898	kranjska sita (<i>Eleocharis carniolica</i>)

	FFH koda HT	Habitatni tipi, za katere je opredeljeno posebno ohranitveno območje (SCI)
1	91E0*	Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>).
2	3130	Oligotrofne do mezotrofne stoječe vode z amfibijskimi združbami razredov <i>Litoretetea uniflorae</i> in/ali <i>Isoëto-Nanojuncetea</i> .
3	6210(*)	Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (<i>Festuco-Brometalia</i>) (*pomembna rastišča kukavičevk).
4	6410	Travniki s prevladujočo stožko (<i>Molinia spp.</i>) na karbonatnih, šotnih ali glinenomuljastih tleh (<i>Molinion caeruleae</i>).
5	6510	Nižinski ekstenzivno gojeni travniki (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>).
6	9110	Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>).
7	91L0	Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (<i>Erythronio-Carpinion</i>)

Opomba: Zvezdica (*) pred imenom vrste ali habitatnega tipa označuje, da je to prednostna vrsta ali habitatni tip s Priloge II Direktive Sveta 92/43/EGS, z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst.

4. VARSTVENE, UPRAVLJAVSKE IN NADZORNE NALOGE

1. cilj: Ohranjene naravne vrednote

1.1. naloga: Zagotoviti ugodno in/ali izboljšati ohranitveno stanje naravnih vrednot v KPG.

Ad 1.1.a. Spremljanje stanja in izvajanje varstvenih ukrepov na naravnih vrednotah.

V letu 2020 je bilo pregledanih 33 naravnih vrednot od skupno 44 naravnih vrednot na območju KPG (Tabela 3). 16 naravnih vrednot je bilo ocenjenih, da so v dobrem stanju, 15, da so v slabem stanju, 1 da je v zelo slabem in 1 v kritičnem stanju. Na 11 naravnih vrednotah so bil izvedeni različni ukrepi za izboljšanje ali ohranjanje lastnosti naravnih vrednot, na podlagi katerih so bila ta območja določena za naravne vrednote državnega pomena.

Kratek povzetek opisa stanja naravnih vrednot v letu 2020 je podan v Tabeli 3.

Tabela 3: Stanje ohranjenosti NV na območju KPG v letu 2020.

Stanje ohranjenosti NV (28 pregledanih)	Število NV
Dobro stanje	16
Slabo stanje	15
Zelo slabo stanje	1
Kritično stanje	1
Skupno	33

Tabela 4: Stanje ohranjenosti NV na območju KPG v letu 2020.

Ime naravne vrednote:	Adrijanski potok EŠ: 7517
Kratka oznaka:	Desni pritok Velike Krke s pritoki.
Stanje v 2019:	Stanje te NV lahko označimo kot dobro . V letu 2019 je bil na območju NV Adrijanski potok opravljen popis izbranih ITV rastlin (CKFF, 2019). Na območju so bile zabeležene 4 ITV – japonski dresnik, žlezava nedotika, pavlovnija in bambus. Na območju je bila zabeležena najvišja ocena deleža zlate rozge (40 %). Del NV Adrijanski potok je bil popisani tudi z namenom evidentiranja primernih sten za vidro (brežine s koreninskim pletežem itd.) in vodomca (strme brežine). Med popisom zabeležen potočni rak (<i>Astacus astacus</i>).
Stanje v 2020:	Stanje te NV lahko označimo kot dobro. V letu 2020 je bil opravljen pregled v k.o. Neradnovci, Neradnovska Mala Krka, ki je pritok Adrijanskega potoka in je del NV. Zabeležene so bile naslednje vrste: <ul style="list-style-type: none"> - raca mlakarica - rumena pastirica - vodomec - sekulja - navadna krastača - veliki pupek - planinski pupek - klen - rdečeperka Obrežna zarast je v tem delu večinoma zvezna in v dobrem stanju. Gorvodno od mlina je bilo zabeleženih nekaj manjših posekov. Na povirnem delu manjše in večje zaplate šotnega maha. Za ta del potoka je značilna visoka koncentracija železovih oksidov (rdeče oranžna barva)
Datum ogleda:	18.3.2020
Opis pregleda:	Del rednega monitoringa NV na območju KPG
Opravljen dela na NV:	/
	
<p>Slika 1. Mrest sekulje in planinski pupek (foto: K. Malačič)</p>	

Slika 2. Povirni del Adrijanske Male Krke (foto: K. Malačič)

Ime naravne vrednote:	Bejčin breg - suhi travniki EŠ: 7429
Kratka oznaka:	Redek habitatni tip in rastišče ogroženih rastlinskih vrst na območju Bejčinega brega, severozahodno od Hodoša.
Stanje v 2019:	<p>Splošno stanje na travnikih ki so v rabi (zasebna last in upravljanje JZ KPG) se počasi izboljšuje, sukcesija se zaustavlja, ITV je tudi manj.</p> <p>Zaskrbljujoče je izginotje travniškega postavneža (<i>Euphydryas aurinia</i>), vrsta je bila na zadnje na tem območju zabeležena leta 2015. V okviru monitoringa favne dnevnih metuljev na NV so bile potrjene naslednje redke vrste: močvirski pisanček (<i>Melitaea diamina</i>), temni pisanček (<i>Melitaea britomartis</i>), temni (<i>Phengaris nausithous</i>), strašničin (<i>P. teleius</i>) in sviščevo mravljiščar (<i>P. alcon</i>), močvirski pisanček (<i>Lycaena dispar</i>) črni apolon (<i>Parnassius mnemosyne</i>).</p> <p>Potrjene so bile še druge N2k vrste: rjavi srakoper (<i>Lanius collurio</i>), prepelica (<i>Coturnix coturnix</i>), hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) in rogač (<i>Lucanus cervus</i>).</p> <p>Območje je zelo pomembno tudi kot rastišče kukavičevk, potrjene so bile naslednje vrste: Jajčastolistni muhovnik (<i>Listera ovata</i>), dolgolistna naglavka (<i>Cephalanthera longifolia</i>), dvolistni vimenjak (<i>Platanthera bifolia</i>), zavita škrbica (<i>Spiranthes spirales</i>), navadna kukavica (<i>Orchis morio</i>), pikastocvetna kukavica (<i>Orchis ustulata</i>) in majska prstasta kukavica (<i>Dactylorhiza majalis</i>).</p>
Stanje v 2020:	<p>Stanje te NV lahko označimo kot dobro.</p> <p>Splošno stanje lahko ocenimo enako kot v letu 2019.</p> <p>V okviru monitoringa favne dnevnih metuljev na NV so bile potrjene naslednje vrste:</p> <ul style="list-style-type: none"> - citronček - frfotavček - navadni modrin - temni cekinček - rumenooki kratkorepec - bleščeci bisernik - mali tratar - srebrni tratar - pikasti pisanček - veliki pisanček - navadni pisanček - mali okarček <p>Ostale zanimive vrste:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čebelar - pivka - rjavi srakoper - rečni cvrčalec - rumeni strnad - močvirski osat - rumena maslenica - - majska prstasta kukavica
Datum ogleda:	6.5.2020, 17.9.2020
Opis pregleda:	Del rednega monitoringa NV na območju KPG, upravljanje z zemljišči v upravljanju JZ KPG, monitoring favne dnevnih metuljev na NV
Opravljenih del na NV:	Varstveni ukrepi – košnja in spravilo biomase (ohranjanje ekstenzivnih travnikov in odstranjevanje tujerodnih invazivnih vrst in delna odstranitev lesnate zarasti) na delu NV, ki je v upravljanju JZ KPG – cca. 4,7 ha in cca. 6 ha v okviru projekta Gorička krajina.

Slika 3. Del NV Bejčin breg - suhi travniki z mokrotnimi travniki (foto: K. Malačič)

Ime naravne vrednote:	Benkova šuma - rastišče grmičastega dišečega volčina 1 EŠ: 907 OP
Kratka oznaka:	Rastišče ogroženega dišečega volčina (<i>Daphne cneorum</i> f. <i>arbusculoides</i>), severozahodno od Hodoša.
Stanje v 2019:	Stanje je podobno kot v prejšnjih letih, Mulčenje nasprotnega brega obcestnih jarkov (to celo nahajališče je na nasprotnem bregu obcestnega jarka) onemogoča bujnejšo razrast posameznim grmičkom, po drugi strani pa mu omogoča ugodne pogoje za rast (mulčenje odstrani tudi konkurenčne lesnate vrste).
Stanje v 2020:	V letu 2020 pregled ni bil opravljen.
Datum ogleda:	/
Opis pregleda:	/
Opravljena dela na NV:	/

Ime naravne vrednote:	Benkova šuma - rastišče grmičastega dišečega volčina 2 (IDENT. ŠT.: 7297 OP)
Kratka oznaka:	Rastišče ogroženega grmičastega dišečega volčina (<i>Daphne cneorum</i> f. <i>arbusculoides</i>), severozahodno od Hodoša.
Stanje v 2019:	<p>Stanje te NV lahko označimo kot dobro.</p> <p>Stanje grmičastega dišečega volčina na tej NV se izboljšuje, vsako leto je opaziti nove grmičke in bujnejšo razrast starejših grmičkov.</p> <p>Večji del NV je na zemljišču, ki je v upravljanju JZ KPG z zakupom SKZG. Na delu zemljišča, kjer je rastišče, zaposleni biomaso odstranjujejo ročno, ostali del travnika se kosi strojno.</p> <p>Deloma meje NV sežejo na sosednje parcele (travniki, gozdi), kjer je opazno nazadovanje volčina zaradi zaraščanja z drevesnimi in grmovnimi vrstami.</p> <p>V okviru projekta Goriška krajina je za začetek leta 2020 planirano odstranjevanje lesnate zarasti (rdeči bor) tudi na delu te NV.</p>
Stanje v 2020:	<p>Zaposleni na JZ KPG so ob nadzoru naravovarstvenega nadzornika izvajali košnjo ob delu rastišča volčina (del ki je predlog za razširitev NV). Na tem delu rastišča so v preteklih letih (na zadnje 2018) zaposleni na JZ PG že izvajali delovne akcije odstranjevanja grmičaste in drevesne zarasti. Ob pregledu je nekaj grmičkov cvetelo. Ostale pomembne vrste na območju zabeležene v 2020:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hribski urh - veliki rogač - strašničin mravljiščar - temni mravljiščar - črtasti medvedek
Datum ogleda:	25.4.2020, 7.9.2020.
Opis pregleda:	Del rednega monitoringa NV na območju KPG, upravljanje z zemljišči v upravljanju JZ KPG
Opravljen dela na NV:	Ročno odstranjevanje lesnate zarasti na rastišču grmičastega dišečega volčina, košnja in spravilo biomase na travniku v neposredni bližini rastišča.

Slika 4. Eden večjih grmičkov na NV (foto: G. Domanjko)

Ime naravne vrednote	Berkovci - mokrotni travniki EŠ: 7306
Kratka oznaka:	Mokrotni travniki ob Ratkovskem potoku pri Berkovcih, severovzhodno od Murske Sobotice.
Stanje v 2019:	Stanje v letu 2019 je podobno kot prejšnja leta. Večji del NV so vse bolj intenzivirani travniki ali celo njive. Na delu NV (cca 0,30 ha) ki je bil v preteklosti v upravljanju JZ KPG, od leta 2019 naprej pa del projekta Gorička krajina, se stanje izboljšuje (manj je ITV).
Stanje v 2020:	Stanje te NV lahko označimo kot slabo . Stanje NV se slabša zaradi intenzifikacije rabe. Vse travniške parcele, razen zgornjega dela parc. št. 1273 ob pregledu pokošene. Travniki so intenzivno rabljeni (pogosto košeni in gnojeni). Na parc. št. 1273 veliko brestovolistnega oslada, kar kaže na očitno opuščanje rabe. V letu 2020 saniran melioracijski jarek, ki poteka skozi parcelo št. 1266 in 1257 in obcestni jarek ob cesti Selo – Berkovci (parc. št. 1256). Ob sanaciji jarka poškodovane pepelnatosive vrbe na parceli št. 1257.
Datum ogleda:	1.10.2020
Opis pregleda:	Ogled NV v okviru spremljanja stanja NV.
Opravljen dela na NV:	Varstveni ukrepi – košnja in spravilo biomase (ohranjanje ekstenzivnih travnikov in odstranjevanje tujerodnih invazivnih vrst v okviru projekta Gorička krajina.
	
<p>Slika 5. Saniran melioracijski jarek (foto: M. Podletnik)</p>	

Ime naravne vrednote:	Bodonski potok s pritokoma EŠ: 7530
Kratka oznaka:	Levi pritok Ledave s pritokoma Radovski in Bezjakov potok vzhodno od Ledavskega jezera med Radovci in Zenkovci.
Stanje v 2019:	Pregled NV v letu 2019 ni bil opravljen.
Stanje 2020:	<p>Stanje te NV lahko označimo kot slabo.</p> <p>Del NV v k.o. Bodonci je bil v aprilu pregledan v okviru neposrednega nadzora. Na delu NV v k.o. Bodonci je občinsko podjetje brez ustreznih dovoljenj poseglo v zarast in brežino NV. Del zarasti so posekali in brežino utrdili s kamnometom. Pregled smo ponovili v juniju. Po dveh jarkih je bila v ta del NV speljana gnojnica, ki je močno onesnaževala vodo v potoku. Nad vtokom gnojnice je bila voda po vizualni oceni brez posebnosti.</p> <p>Pregled jarkov po katerih je tekla gnojnica je bil ponovljen še v septembru. Po posredovanju pri odgovornih za okolje je bilo onesnaževanje z gnojnico opravljeno. Stanje vode se izboljšuje, a so posledice gnojnice še opazne.</p> <p>Ob strugi pa je bilo odkritih več lokacij kurišč nevarnih odpadkov.</p>
Datum ogleda:	2.4.2020, 29.6.2020, 25.9.2020
Opis pregleda:	Pregled te NV je bil opravljen v okviru neposrednega nadzora v naravi
Opravljen dela na NV:	

Slika 6. Utrditev bregov Bodonskega potoka izveden brez dovoljenj (foto: K. Malačič)

Slika 7. Z gnojnice onesnažena voda v Bodonskem potoku (foto: K. Malačič)

Ime naravne vrednote:	Bukovnica - mokrotni travniki EŠ: 7308
Kratka oznaka:	Mokrotni travniki ob Bukovniškem potoku, desnem pritoku Kobiljanskega potoka severno od Dobrovnika.
Stanje v 2019:	Stanje NV še vedno v pretežno slabem stanju ohranjenosti zaradi močne razširjenosti ITV – zlata rozga. Ob pregledu je bila večina travnikov sicer pokošena, vendar je bila na največjih površinah še vedno močno opazna razširjena ITV orjaška zlata rozga. V letu 2019 je bila na območju NV opravljena sanacija ceste ter utrditev bankin.
Stanje v 2020:	V letu 2020 pregled ni bil opravljen.
Datum ogleda:	/
Opis pregleda:	/
Opravljena dela na NV:	/

Ime naravne vrednote:	Bukovniško jezero EŠ: 3696
Kratka oznaka:	Vodni zadrževalnik na Bukovniškem potoku, desnem pritoku Kobiljanskega potoka, severno od Dobrovnika.
Stanje v 2019:	Stanje podobno kot v preteklih letih. Na mestu se zaradi izvajanja ribolova še vedno izvaja odstranjevanje vej in grmovja na brežinah. Na S delu in manjšem delu na V delu jezera je sicer še ohranjena gosta lesna obrežna vegetacija. Med popisom zabeleženih 25 rac mlakaric.
Stanje v 2020:	Stanje je podobno kot v prejšnjih letih. Zadrževalnik je za dvoživke velikega pomena, za ptiče pa predvsem zaradi velikega turističnega obiska pa vse manj. Zaradi tega lahko označimo stanje te NV kot slabo .
Datum ogleda:	20.10.2020
Opis pregleda:	Del rednega monitoringa NV na območju KPG
Opravljen dela na NV:	/

Slika 8. Obvodna zarast ob Bukovniškem jezeru (foto: K. Malačič)

Ime naravne vrednote:	Cankova - rastišče narcis EŠ: 29 OP
Kratka oznaka:	Rastišče ogroženih belih narcis (<i>Narcissus poeticus</i>) med Korovci in Cankovo na Goričkem.
Stanje v 2019:	Stanje podobno kot v letu 2018. Deli naravne vrednote (travniške površine) močno intenzivirane (gnojene) brez narcis, dva travnika relativno ekstenzivna z cvetočimi narcisami. Ocena številčnosti narcis na NV je cca. 600 cvetočih rastlin.
Stanje v 2020:	Pregled NV v letu 2020 ni bil opravljen.
Datum ogleda:	/
Opis pregleda:	/
Opravljen delo na NV:	/

Ime naravne vrednote:	Curek EŠ: 7519
Kratka oznaka:	Potok Curek od izvira do meje z R Madžarsko.
Stanje v 2019:	Pregledan je bil spodnji del potoka v k.o. Središče, ki meji na ekstenzivne travnike, ki so del predloga za novo naravno vrednoto državnega pomena. Potok je v dobrem hidrološkem stanju, vodotok tudi v sušnih poletnih mesecih zvezen. Zarast ob potoku je zvezna. Potrjene naslednje redke/zavarovane vrste: potočni škržek (<i>Unio crassus</i>), potočni rak jelševac (<i>Astacus astacus</i>), rjavi srakoper (<i>Lanius colurio</i>), močvirska trstnica (<i>Acrocephalus palustris</i>).
Stanje v 2020:	Pregled NV v letu 2020 ni bil opravljen.
Datum ogleda:	/
Opis pregleda:	/
Opravljen delo na NV:	/

Ime naravne vrednote:	Dolenski potok – akumulacija, Hodoško jezero EŠ: 7296
Kratka oznaka:	Akumulacijsko jezero na Dolenskem potoku, levem pritoku Velike Krke, severozahodno od Hodoša.
Stanje v 2019:	<p>Stanje NV lahko še vedno označimo kot dobro, čeprav se stanje slabša zaradi stalnega mulčenja nasipa. Na vodni površini se še vedno razrašča lokvanj. Na S delu prihaja do širjenja njivske površine proti vodi – torej na vodno zemljišče, kar bo v prihodnjih letih gotovo imelo negativne vplive na NV zaradi spiranja hranil in drugih kemičnih kmetijskih pripravkov z njivskih površin.</p> <p>Hodoško jezero ima velik pomen za populacijo vider na območju KPG kot prehranjevalni in razmnoževalni habitat.</p> <p>Ob pregledu akumulacije je bil deloma pregledan tudi pritok - Dolenski potok.</p> <p>Ob pregledih so bile opažene naslednje Natura 2000 in druge naravovarstveno pomembne vrste: Vidra (<i>Lutra lutra</i>) - sledi in vidreki, vodomec (<i>Alcedo atthis</i>), čapljica (<i>Ixobrychus minutus</i>), bober (<i>Castor fiber</i>), navadni škržek (<i>Unio crassus</i>) - v pritoku, mokož (<i>Rallus aquaticus</i>).</p>
Stanje 2020:	<p>Stanje NV lahko označimo kot dobro</p> <p>Brežine zadrževalnika delno nekošene, mestoma se pojavlja orjaška zlata rozga. Na brežini uspeva zdravilna strašnica. Pojasnjevalne table ob učni poti Vidrin paradiž v slabem stanju (umazane, obledele). Na SZ delu ob vtoku potoka v zadrževalnik in S delu brežine močno razširjena orjaška zlata rozga. Na S delu njivske površine segajo na območje vodnega zemljišča, parc. št. 3640. Vplivi ribičev majhni in lokalizirani, odpadki ob ribiških mestih. Vidni znaki prisotnosti bobra (<i>Castor fiber</i>).</p> <p>V letu 2020 večkrat opazovana Natura 2000 kvalifikacijska vrsta belorepec (ustno Rocner, Kerčmar), v poletnem času opazovana tudi rjava čaplja (<i>Ardea purpurea</i>) (ustno, Rocner).</p>
Datum ogleda:	14.10.2020
Opis pregleda:	Ogled NV v okviru spremljanja stanja NV.
Opravljen del na NV:	/

Slika 9. Rjava čaplja na Hodoškem jezeru (foto: D. Rocner)

Slika 10. Na S delu njivske površine segajo na območje vodnega zemljišča (foto: M. Podletnik)

Ime naravne vrednote:	Grački potok EŠ: 7528
Kratka oznaka:	Levi pritok Ledave južno od gradu Grad na Goričkem do Beznovec.
Stanje v 2019:	Pregled stanja dela te NV je bil namenjen delu NV kjer so leta 2016 s strani Direkcije za vode (podizvajalci) odstranili večji del lesnate zarasti ob vodotoku. Po prijavi prekrška na Inšpekcijo za okolje in naravo, so izvedli zasaditev z lesnatimi vrstami, a zaradi ne-vzdrževanja (obžetev sadik) jih je večina propadla. Območje je močno zaraščeno z robido (<i>Rubus</i> sp.), ITV-zlata rozga (<i>Solidago</i> sp.) in japonski dresnik (<i>Fallopia japonica</i>). Od drevesnih vrst se obnavlja vrba (<i>Salix</i> sp.) in v manjši meri črna jelša (<i>Alnus glutinosa</i>). Pred posekom je bil prisoten tudi hrast dob (<i>Quercus robur</i>), katerega obnavljanje za zdaj ni opaziti.
Stanje 2020:	Pregled NV v letu 2020 ni bil opravljen.
Datum ogleda:	/
Opis pregleda:	/
Opravljenost dela na NV:	/

Ime naravne vrednote:	Grad – mlaka EŠ: 7523 - Kačova mlaka
Kratka oznaka:	Habitat ogroženih živalskih vrst v mlaki severozahodno od Grada na Goričkem.
Stanje v 2019:	Kljub temu, da je bila mlaka v dobrem ekološkem stanju, so se na JZ KPG odločili za obnovo/ poglobitev mlake, predvsem zaradi odstranitve ITV in zaradi lažjega preprečevanja zaraščanja/kopnenja.
Stanje v 2020:	Stanje mlake dobro , še posebno zaradi obnove/poglobitve v 2019/2020.
Datum ogleda:	17.3.2020
Opis pregleda:	Pregled NV po obnovi.
Opravljen dela na NV:	Obnova in poglobitev mlake z odstranitvijo dela zarast za zmanjševanje zaraščanja.

Slika 11. Mlaka po obnovi (foto: K. Malačič)

Ime naravne vrednote:	Grad - nahajališče bazalta in piroklastitov EŠ: 7338
Kratka oznaka:	Nahajališče olivinovih nodul v bazaltu in piroklastitih v opuščnem kamnolomu severno od Grada na Goričkem.
Stanje v 2019:	Stanje NV dobro.
Stanje v 2020:	Pregled NV v letu 2020 ni bil opravljen.
Datum ogleda:	/
Opis pregleda:	/
Opravljen dela na NV:	/

Ime naravne vrednote:	Kobilje – brek EŠ: 132
Kratka oznaka:	Brek izjemnih dimenzij pri cerkvi sv. Martina v Kobilju.
Stanje v 2019:	Stanje drevesa lahko ocenimo kot dobro v primerjavi s stanjem v preteklosti.
Stanje v 2020:	Drevo v relativno dobrem stanju.
Datum ogleda:	9.10.2020
Opis ogleda:	Pregled stanja NV ob pregledu zatočišča netopirjev v bližnji cerkvi.
Opravljen del na NV:	/

Slika 12. Brek v Kobilju (foto: G. Domanjko)

Ime naravne vrednote:	Kobilje - ekstenzivni travniki EŠ: 7298
Kratka oznaka:	Mokrotni ekstenzivni travniki na poplavnem območju Kobiljanskega potoka, zahodno od Kobilja.
Stanje v 2019:	Stanje te NV lahko označimo kot slabo. Kljub temu da so redke vrste še prisotne, sta dva nasprotujoča si dejavnika ogrožanja vse bolj prisotna. Posamezni deli NV so v različnih sukcesijskih fazah, med tem ko je večji del NV vse bolj intenziviran (umetna gnojila, gnojnica, večkratna košnja, preoravanje travnikov).
Stanje v 2020:	Stanje te NV lahko označimo kot slabo . Večji del NV intenziviran, čeprav se vseeno ohranja travniška raba površin. Predvsem na Z delu (v smeri Motvarjevcev) se površine zaraščajo – pri tem gre pretežno za površine v lasti RS in upravljanju SKZG RS. <i>Gentiana pneumonanthe</i> evidentiran na parc. št. 4550/1, 4552/1, 4427 in 4428. Velika gostota <i>Succisa pratensis</i> na parc. št. 4455. Na parc. št. 2568 močno razrašča japonski dresnik (<i>Fallopia japonica</i>). Ob popisu je bilo pregledano celotno območje NV in kartirana raba zemljišč. Ob pregledu večina travniških površin sicer pokošenih. Na pokošenih površinah najdena dva cvetoča primerka rumene maslenice (<i>Hemerocallis lilioasphodelus</i>) in deltastega klinčka (<i>Dianthus deltoides</i>).
Datum ogleda:	1.10.2020
Opis pregleda:	Pregled v okviru spremljanja stanja NV.
Opravljen dela na NV:	Na delu NV ki je v upravljanju JZ KPG (cca. 1 ha) je bila opravljena pozna košnja prilagojena mravljiščarjem in odstranitev pokošene biomase.

Slika 13. Močvirski svišč se pojavlja izključno na pozno košenih travnikih – desno (foto: M. Podletnik)

Ime naravne vrednote:	Kobilje – skorš EŠ: 133
Kratka oznaka:	Skorš izjemnih dimenzij jugozahodno od Kobilja.
Stanje v 2019:	NV ni bila pregledana.
Stanje v 2020:	Stanje drevesa slabo , saj je drevo okuženo z glivami (trosnjaki izraščajo iz korenčnika), hkrati je del krošnje na J strani posušen.
Datum ogleda:	28.9.2020
Opis ogleda:	Pregled v okviru spremljanja stanja NV.
Opravljen del na NV:	/

Slika 14. Del krošnje skorša je posušen (foto: G. Domanjko)

Ime naravne vrednote:	Košeri – bukev EŠ: 6982
Kratka oznaka:	Bukev izjemnih dimenzij južno od Ivanjševca.
Stanje v 2019:	NV ni bila pregledana.
Stanje v 2020:	Stanje drevesa slabo . Drevo je v fazi propadanja. Na koreničniku na več mestih izraščajo glive - črneča velezraščenska (<i>Meripilus giganteus</i>), ki se prehranjuje pretežno kot parazit, kasneje, ko drevo odmre lahko krajši čas vztraja tudi kot razkrojevalka (saprobiont). Je precej agresiven parazit - po besedah mikologa je nujen arborističen pregled in usmeritve za podaljšanje življenja te naravne vrednote. V razpokah je vidna trhlina, precej je tudi črnih mravelj. Krošnja košata.
Datum ogleda:	1.10.2020
Opis pregleda:	Pregled v okviru spremljanja stanja NV.
Opravljen dela na NV:	/

Slika 15. Košeri bukev (foto: M. Podletnik)

Ime naravne vrednote:	Ledava EŠ: 2014
Kratka oznaka:	Ledava med državno mejo in Nuskovo.
Stanje v 2019:	Stanje NV ni bilo preverjeno.
Stanje v 2020:	Del Ledave, ki je določen kot NV, je v relativno dobrem stanju kljub kosovnim onesnaževanju (kosovni odpadki, kmetijske in gospodinjske odplake). Pregled dela NV Ledava je bil opravljen v okviru interventnega neposrednega nadzora. Neznani storilec je posekal del zarasti ob vodotoku. Nižje dolvodno smo zabeležili nahajališče hostnega teloha.
Datum ogleda:	21.2.2020, 2.4.2020
Opis pregleda:	Interventni neposredni nadzor
Opravljen dela na NV	/

Slika 16. Hostni teloh (foto: K. Malačič)

Slika 17. Nedovoljen posek ob NV Ledava (foto: K. Malačič)

Ime naravne vrednote:	Ledavsko jezero EŠ: 2016 V
Kratka oznaka:	Zadrževalnik visokih voda Ledave, s stalno ojezeritvijo južno od Pertoče, severozahodno od Murske Sobote.
Stanje v 2019:	Ekološko stanje NV je dobro . Ob pregledih so bile opažene naslednje Natura 2000 in druge redke in ogrožene vrste: vidra (<i>Lutra lutra</i>) (sledí in vidreki), bober (<i>Castor fiber</i>), vodomec (<i>Alcedo atthis</i>), čapljica (<i>Ixobrychus minutus</i>), kvakač (<i>Nycticorax nycticorax</i>), bičja trstnica (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>), belorepec (<i>Haliaeetus albicilla</i>), ostale vrste so navedene v drugih poglavjih (ptice, dvoživke). Do cvetenja (prekomerne namnožitve cianobakterij) v letu 2019 ni prišlo.
Stanje v 2020:	Kljub veliki življenjski pestrosti lahko (predvsem zaradi onesnaževanja) to NV označimo kot slabo . 24.8.2020. Namen pregleda NV je bil potrditev cvetenja jezerske vode, kot prekomerne namnožitve ciano bakterij. Z enakim namenom je bilo jezero pregledano še 2.9.2020. V obeh primerih je bilo cvetenje jezera potrjeno. Izrazito cvetenje se je pojavljalo predvsem ob jugovzhodni obali, kjer je jezerska dinamika najšibkejša in je za ta del jezera značilno zastajanje hranilnih snovi (onesnaževal) kar je neposredno povezano s cvetenjem. O tem smo obvestili: občino (Rogašovci in Cankova), direkcijo za vode (Sektor območja Mure), ARSO (Ljubljana), NLZOH (Maribor), ZRSVN (Maribor), Ribiško družino MS. ARSO izvaja tudi dvoletni monitoring kvalitete jezerske vode 8.5. 2020 Pregled NV je bil usmerjen na travnik (del te NV) severno od jezera (travnik med Ledavo in mlako nad jezerom) z namenom potrditve nahajališča podraščca, ki je hranilna rastlina za metulja vrste petelinček. Podraščec smo potrdili (več 10 rastlin), imago, ali kakršnih koli drugih stadijev te vrste pa žal nismo potrdili. Opazovane so bile naslednje vrste dnevnih metuljev: <ul style="list-style-type: none"> - repni belin - črni apolon - močvirski cekinček - temni celinček - mali tratar - srebrni tratar - navadni pisanček - travniški okarček - mali okarček - grmiščni okarček 2.4.2020: pregled NV je bil usmerjen na vtočni del Ledave in Lukaj potoka in vrbov sestoj severno od jezera. Čeprav je vrbov sestoj deloma v odmiranju, ocenjujemo, da je še v dobrem stanju, vse bolj pa se pojavljajo tudi druge drevesne vrste, recimo hrast dob. Sledi starejših posegov (posekana posamezna drevesa) so še opazne, novih posegov nismo opazili. Vrbov sestoj ima vsaj deloma značilnosti terciarnega pragozda. Kemijska analiza vode ni bila izvedena, vizualno pa lahko ocenimo da gre za zmerno onesnaženo vodo (slabo delujoče čistilne naprave, spiranje s kmetijskih zemljišč, gospodinjske odplake...). Makroskopskih odpadkov je veliko. Ob Ledavi smo zaznali veliko aktivnosti bobra. Tudi aktivno bobrišče. Popis vodnih ptic pri tem pregledu ni bil izveden, tako navajamo le slučajno

	<p>zabeležene vrste (tudi ostale):</p> <ul style="list-style-type: none"> - velika bela čaplja - siva čaplja - siva gos - labod grbec - raca mlakarica - kreheljc - reglja - kanja - rjavi/močvirski lunj - veliki detel - srednji detel - mali detel - črna žolna - velika sinica - močvirska sinica - plavček - dolgorepka kratkoprsti/dolgoprsti plezalček
Datum ogleda:	1 x na mesec
Opis pregleda:	Pregledi te NV so del monitoringa habitata vodnih ptic in del naravovarstvenega nadzora.
Opravljen del na NV:	/

Slika 18. Cvetenje jezera (foto: K. Malačič)

Slika 19. Vrbovje na S delu NV (foto: K. Malačič)

Ime naravne vrednote:	Lončarovci - mokrotni travniki EŠ: 7305
Kratka oznaka:	Mokrotni ekstenzivni travniki ob potoku Curek južno od Lončarovcev, severovzhodno od Murske Sobote
Stanje v 2019:	/
Stanje v 2020:	Stanje NV dobro . Ohranjene so travniške površine, čeprav je raba nekaterih bolj intenzivna (parc. št. 1018-1021). Na delu NV, ki je bilo v preteklih letih prepuščeno zaraščanju, je bila v letu 2020 opravljeno dvakratno čistilno mulčenje in košnja- stanje precej izboljšano. Na zelo vlažnem delu sedaj močno odganja kalužnica in ni ostankov biomase zlate rozge. Na območju NV je ob obisku večina travnikov pokošenih, en travnik še v letošnjem letu sploh ni bil košen (parc. št. 1049/1). Na robu NV ob potoku Curku (NV EŠ 7519) se mestoma pojavlja žlezava nedotika (<i>Impatiens glandulifera</i>). Močvirski cekinček (<i>Lycaena dispar</i>) izven NV (parc. št. 159). Na V delu v letu 2020 urejena učna pot z interpretacijo mokrotnih travnikov. Na parc. št. 1114,1115 in 1116 veliko pehtranovega rmana (<i>Achillea ptarmica</i>) in zdravilne strašnice (<i>Sanguisorba officinalis</i>). Ob robu travnikov in ob potoku sestoji črnojelševja. ZARADI DOBRE OHRANJENOSTI TRAVNIKOV (mokrotnih v dolini parc. št. 160, 159 in 158 in ekstenzivnih parc. št. 154, 157) in RAZŠIRJENOSTI PREDLOGAM RAZŠIRITEV MEJE NV PROTI Z.
Datum ogleda:	1.10.2020
Opis pregleda:	Pregled v okviru spremljanja stanja NV.
Opravljen dela na NV:	/

Slika 20. Ekstenzivni travniki na Z delu NV za predlog razširitve območja NV, močvirski cekinček (foto: M. Podletnik)

Ime naravne vrednote:	Lukaj potok EŠ: 2017
Kratka oznaka:	Levi pritok Ledave na območju med Gornjimi in Dolnjimi Slaveči severovzhodno od Ledavskega jezera.
Stanje v 2019:	Pregled NV ni bil opravljen.
Stanje v 2020:	Stanje Lukaj potoka na delu, ki je označen kot NV, je, kljub dokaj visoki biodiverziteti slabo . Pregled dela te NV v k.o. Gornji Slaveči (nasproti gostile Sabo) je bil namenjen preverjanju stanja bobrišča in bobrovega jezua. Na tem območju je bila potrjena velika aktivnost bobra (oglodana in podrta drevesa). Bobrišče in jez sta bila v dobrem stanju, človeških posegov ni bilo opaziti. Ostale zanimive/redke vrste: - potočni škržek - potočni rak
Datum ogleda:	21.2.2020
Opis pregleda:	Pregled ob pregledu bobrišča.
Opravljen dela na NV	/

Slika 21. Lukaj potok z znaki prisotnosti bobra (foto: K. Malačič)

Ime naravne vrednote:	Mala Krka EŠ: 7494
Kratka oznaka:	Mala Krka s pritoki od izvira do meje z Madžarsko, vključno s Križevskim jezerom.
Stanje v 2019:	<p>Stanje lahko ocenimo kot dobro, kljub organskemu onesnaževanju (odložena pokošena biomasa na bregovih Male Krke, slabo delujoče čistilne naprave, spiranje s kmetijskih površin, kurjenje odpadkov na bregovih Male Krke).</p> <p>Obvodna zarast je v zgornjem delu NV zvezna in v dobrem stanju, v k.o. Domanjševci pa se obnavlja.</p> <p>V letu 2019 so bile potrjene naslednje redke in zavarovane vrste v ali ob Mali Krki: potočni rak jelševc (<i>Astacus astacus</i>), rjavi srakoper (<i>Lanius colurio</i>), močvirska trstnica (<i>Acrocephalus palustris</i>), bober (<i>Castor fiber</i>) in vidra (<i>Lutra lutra</i>).</p>
Stanje v 2020:	<p>Stanje lahko ocenimo kot dobro. Pregledan je bil odsek od "Picerije Kučan" do meje z Madžarsko. Kljub temu, da je mala Krka od Križevskega jezera naprej bila v preteklosti regulirana in kljub temu da prihaja do onesnaževanja z izpusti iz čistine naprave v K.o. Domanjševci, predlagamo da se tudi ta del Male Krke označi kot zoološka in ekosistemska naravna vrednota. Obvodna zarast do Križevskega jezera večinoma zvezna. Opazno pa je onesnaževane z odkošeno biomaso (vrtno kosilnice). Od križevskega jezera naprej je obvodna zarast kljub regulacijam in intenzivnem vzdrževanju v preteklosti, vsako sezono v boljšem stanju. Z manjšimi vrzeli postaja vse bolj zvezna. Nad mlinom je ohranjen del z neregulirano strugo, kjer se voda razliva na večji površini. To mikro območje ima velik pomen za dvoživke, kačje pastirje, ribe, vidro in bobra.</p> <p>Najbolj obremenjeni del NV je Križevsko jezero.</p> <p>Opažene vrste (tudi posredno; sledi, ostanki hranjenja, ostanki živali): potočni škržek, pezdirk, klenič, sekulja, rosnica, zelene žabe, čapljica, rakar, močvirska trstnica, vodomec, bober in vidra.</p>
Datum ogleda:	10.4.2020
Opis pregleda:	Pregled v okviru spremljanja stanja NV.
Opravljen del na NV:	/

Slika 22. Ohranjen odsek Male Krke (foto: K. Malačič)

Slika 23. Sledi prisotnosti bobra in iztok čistilne naprave v Malo Krko (foto: K. Malačič)

Ime naravne vrednote:	Markovci - pravi kostanj EŠ: 7004
Kratka oznaka:	Pravi kostanj izjemnih dimenzij v Markovcih, severovzhodno od Murske Sobote.
Stanje v 2019:	V letu 2019 ni bil opravljen pregled NV.
Stanje v 2020:	Stanje NV v boljšem stanju kot pred leti, saj veje kostanja in novi poganjki močno izraščajo iz koreničnika. Staro, posušeno drevo ostaja potencialni gnezditveno mesto za velikega skovika. kljub temu lahko označimo stanje te NV kot slabo .
Datum ogleda:	14.10.2020
Opis pregleda:	V okviru spremljanja stanja NV.
Opravljen dela na NV:	/

Slika 24. Iz koreničnika ponovno izraščajo nove veje (foto: M. Podletnik)

Ime naravne vrednote:	Motvarjevci - gozd EŠ: 7526
Kratka oznaka:	Ohranjen gozd v Motvarjevcih, severno od Dobrovnika
Stanje v 2019:	Stanje NV ni bilo preverjeno.
Stanje v 2020:	Stanje NV dobro . Z gozdov v rezervatu se ne gospodari, na tleh je nekaj odmrle lesne biomase. Slabše oznake meje rezervata. V gozdu več velikih hrastov.
Datum ogleda:	1.10.2020
Opis pregleda:	Pregled v okviru spremljanja stanja NV.
Opravljen dela na NV:	/

Slika 25. Rezervat v Motvarjevcih (foto: M. Podletnik)

Ime naravne vrednote:	Motvarjevci - ekstenzivni travniki 1 EŠ: 7299																
Kratka oznaka:	Kompleks mokrotnih ekstenzivnih travnikov zahodno od Motvarjevcev, severno od Dobrovnika.																
Stanje v 2019:	<p>Stanje na NV se izboljšuje in lahko označimo stanje te NV kot dobro. Velik del travniških površin je v neposrednem upravljanju JZ KPG (v okviru rednega dela in projekt Gorička krajina). Površina zaraščenih površin z ITV se zmanjšuje, širita se rumena maslenica (<i>Hemerocallis lilioasphodelus</i>) in sibirski perunika (<i>Iris sibirica</i>). Na močvirskem svišču (<i>Gentiana pneumonanthe</i>) je potrjena prisotnost sviščevega mravljiščarja (<i>Phengaris alcon</i>), spomladi je pogosta majska prstasta kukavica (<i>Dactylorhiza majalis</i>). Velikost populacije travniškega postavneža (<i>Euphydryas aurinia</i>) v letu 2019 je ocenjena na 740 primerkov.</p> <p>Druge potrjene redke vrste na območju te NV: Temni (<i>Phengaris nausithous</i>) in strašničin mravljiščar (<i>P. teleius</i>), močvirski cekinček (<i>Lycaena dispar</i>), črni apolon (<i>Parnassius mnemosyne</i>), rjavi srakoper (<i>Lanius collurio</i>), močvirski (<i>Acrocephalus palustris</i>), rečni cvrčalec (<i>Locustella fluviatilis</i>).</p>																
Stanje v 2020:	<p>Stanje na NV se izboljšuje in lahko označimo stanje te NV kot dobro. Velik del travniških površin je v neposrednem upravljanju JZ KPG (v okviru rednega dela in projekt Gorička krajina). Površina zaraščenih površin z ITV se zmanjšuje, širita se rumena maslenica in sibirski perunika.</p> <p>Ostale zabeležene vrste:</p> <table border="0"> <tr> <td>- travniški postavnež</td> <td>- veliki pisanček</td> </tr> <tr> <td>- frfotavček</td> <td>- navadni pisanček</td> </tr> <tr> <td>- navadni modrin</td> <td>- mali okarček</td> </tr> <tr> <td>- temni cekinček</td> <td>- travniški okarček</td> </tr> <tr> <td>- rumenooki kratkorepec</td> <td>- čebelar</td> </tr> <tr> <td>- bleščeči bisernik</td> <td>- rjavi srakoper</td> </tr> <tr> <td>- mali tratar</td> <td>- rečni cvrčalec</td> </tr> <tr> <td>- pikasti pisanček</td> <td>- majska prstasta kukavica</td> </tr> </table>	- travniški postavnež	- veliki pisanček	- frfotavček	- navadni pisanček	- navadni modrin	- mali okarček	- temni cekinček	- travniški okarček	- rumenooki kratkorepec	- čebelar	- bleščeči bisernik	- rjavi srakoper	- mali tratar	- rečni cvrčalec	- pikasti pisanček	- majska prstasta kukavica
- travniški postavnež	- veliki pisanček																
- frfotavček	- navadni pisanček																
- navadni modrin	- mali okarček																
- temni cekinček	- travniški okarček																
- rumenooki kratkorepec	- čebelar																
- bleščeči bisernik	- rjavi srakoper																
- mali tratar	- rečni cvrčalec																
- pikasti pisanček	- majska prstasta kukavica																
Datum pregleda :	6.5.2020																
Opis pregleda:	Pregled v okviru spremljanja stanja NV.																
Opravljen del na NV:	<p>Košnja in spravilo biomase:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v okviru rednega dela: 4,55 ha - v okviru projekta Gorička krajina: 1,8 ha - sklenitev pogodb o varstvu travniškega postavneža na 2,3 ha. 																

Slika 26. Sibirske perunike na NV Motvarjevci ekstenzivni travniki 1 (foto: K. Malačič)

Ime naravne vrednote:	Motvarjevci - ekstenzivni travniki 2 EŠ: 7300
Kratka oznaka:	Mokrotni ekstenzivni travniki zahodno od Motvarjevcev, severno od Dobrovnika.
Stanje v 2019:	Pregled NV v letu 2019 ni bil opravljen.
Stanje v 2020:	Stanje NV kritično , saj zaradi zaraščanja z grmovno-lesnimi vrstami in visokim steblikovjem (koprive, orjaška zlata rozga) več ne predstavlja lastnosti zaradi katerih je bila NV opredeljena. Na manjšem delu na V strani manjša deponija pokošene trave z zelenic. Ob V robu NV nekaj zelo velikih hrastov.
Datum ogleda:	1.10.2020
Opis pregleda:	Pregled v okviru spremljanja stanja NV.
Opravljen dela na NV:	/

Slika 27. Območje mokrotnih travnikov je močno zaraščeno z ITV, visokim steblikovjem in drevesi (foto: M. Podletnik)

Ime naravne vrednote:	Nuskova - slatinski vrelec EŠ: 7524
Kratka oznaka:	Izvir mineralne vode v Nuskovi, severozahodno od Murske Sobote.
Stanje v 2019:	Stanje NV dobro.
Stanje v 2020:	Stanje NV dobro .
Datum ogleda:	16.7.2020.
Opis pregleda:	Pregled v okviru spremljanja stanja NV.
Opravljen dela na NV:	/

Slika 28. Slatinski vrelec v Nuskovi (foto: M. Podletnik)

Ime naravne vrednote:	Pertoča - mokrotni travniki EŠ: 7304
Kratka oznaka:	Mokrotni travniki na poplavnem območju Ledavskega jezera pri Pertoči, severozahodno od Murske Sobote.
Stanje v 2019:	Kljub napredovali sukcesiji z grmičasto razraslo pepelnato sivo vrbo, lahko stanje označimo kot dobro. Potrjene so naslednje redke zavarovane vrste: sibirski perunika (<i>Iris sibirica</i>), močvirski perunika (<i>Iris pseudacorus</i>), bičja trsnica (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>), močvirski trsnica (<i>Acrocephalus palustris</i>), rjavi srakoper (<i>Lanius colurio</i>). Travniki so tudi nahajališče navadnega podraščeca (<i>Aristolochia clematitis</i>), ki je hranilna rastlina petelinčka (<i>Zerynthia polyxena</i>), v naslednjih letih bo potrebno zvišati število pregledov te NV tudi zaradi te vrste metulja.
Stanje v 2020:	Del NV (južni del ki je v k.o. Ropoča in v lastništvu RS ter v upravljanju Direkcije za vode-najbolj močvirnat del NV) je v zaraščanju z predvsem z vrbovjem (grmičasto razrasle pepelnato sive vrbe). Na delu, ki je v fizičnem lastništvu je sukcesije manj, deloma je celo opaziti intenzifikacijo). Na dan pregleda sibirski perunika ni bila potrjena (niti vegetativni poganjki). Močvirski perunika pa je na parceli 900 k.o. Ropoča, prevladujoča rastlinska vrsta. Na ostalih parcelah v državnem lastništvu so prevladujoče vrste iz družin ločkovk in ostričevk. NV v celotnem obsegu je kljub sukcesivnim in intenzifikacijskim procesom, v dobrem ekološkem stanju. Opazovane vrste: <ul style="list-style-type: none"> - močvirski sklednica, belouška. - bičja trsnica, - močvirski trsnica, - rečni cvrčalec - kozica, - siva čaplja, - velika bela čaplja, - lunj (rjavi ali močvirski), - kanja, - postovka, - prepelica, - močvirski sinica, - velika sinica, - plavček - škorec, - temni cekinček, - močvirski cekinček, - osatnik - srebrni tratar
Datum ogleda:	27.5.2020
Opis pregleda:	Pregled v okviru spremljanja stanja NV.
Opravljen dela na NV:	Preverjanje in popravilo lovilnih prež – sodelovanje s prostovoljci DOPPS. Zamenjava in popravilo gnezdilnic za sekundarne duplarje.
	
Slika 29. Mokrotni travniki v Pertoči (foto: K. Malačič)	

Ime naravne vrednote:	Pertoča - rastišče narcis EŠ: 7401 OP
Kratka oznaka:	Rastišče ogroženih belih narcis (<i>Narcissus poeticus</i>) zahodno od Pertoče, severozahodno od Murske Sobotne.
Stanje v 2019:	Stanje te NV je zelo dobro, gostota narcis se skozi leta povečuje.
Stanje v 2019:	Od leta 2015 je ta NV v upravljanju JZ KPG, ki skrbi za košnjo 2 x na leto (prva košnja julij, druga košnja september) in za vzdrževanje sadnega visokodebelnega sadovnjaka. Stanje te NV je dobro , gostota narcis se iz sezone v sezono zvišuje. Stanje travnika se z ekstenzivno košnjo izboljšuje, tudi invazivk in lesnatih vrst (robinija) je vse manj.
Datum ogleda:	5.5.2020
Opis pregleda:	Pregled v okviru spremljanja stanja NV.
Opravljen dela na NV:	Košnja in spravilo biomase.

Slika 30. Število narcis se na območju te NV vsako leto povečuje (foto: K. Malačič)

Ime naravne vrednote:	Peskovski potok EŠ: 7516
Kratka oznaka:	Desni pritok Velike Krke od izvira do Šalovcev.
Stanje v 2019:	Stanje NV pretežno dobro. Lokalno močno razširjene ITV rastline, mestoma prihaja do obdelovanja kmetijskih zemljišč tik do obrežne vegetacije. V preteklosti so bili tudi primeri navoza gradbenega materiala na brežine.
Stanje v 2020:	Stanje te NV lahko označimo kot dobro . NV pregledana od povirja do konca k.o. Peskovci. Po vizualni oceni je stanje vode (kemijsko in mikrobiološko) zadovoljivo. Opažene so bile različne vrste rib in potočni rak. Tudi prisotnost vidre (vidreki in sledi) to potrjuje. Kljub temu (razen na nekaj manjših odsekih), da potok večinoma teče po kmetijski kulturni krajini je obrežna zarast načeloma strnjena in zvezna. Opaženih je bilo nekaj manjših posegov oz. posegov. Kljub regulacijskim posegom na posameznih delih je pretežno ohranil sonaravno hidromorfologijo. Negativni vplivi na potok: scejaje s kmetijskih površin (nitrati), posamezni kosovni odpadki in deponiranje organskih odpadkov (seno, pokošena trava...).
Datum ogleda:	26.3.2020
Opis pregleda	Pregled v okviru spremljanja stanja NV.
Opravljen dela na NV:	/

Slika 31. Dobro ohranjena naravna hidromorfologija (foto: K. Malačič)

Ime naravne vrednote:	Povesi - mokrotni travniki EŠ: 7307
Kratka oznaka:	Mokrotni travniki južno od vasi Lučova pri Adrijancih na Goričkem.
Stanje v 2019:	Ta NV je v zelo slabem stanju. Večji del NV je zelo intenziviran, del pa celo preoran (najemniki/lastniki s certifikatom za ekološko kmetovanje).
Stanje v 2020:	Stanje NV v zelo slabem stanju , saj večji del NV ostaja zelo intenziviran. Malo manj intenziviran del edino v Z delu, kjer je vzpostavljen tudi pašnik.
Datum ogleda:	14.10.2020
Opis pregleda:	Pregled v okviru spremljanja stanja NV.
Opravljen del na NV:	/

Slika 32. Na Z delu NV je ohranjen le še en relativno ekstenziven travnik (foto: M. Podletnik)

Ime naravne vrednote:	Ratkovski potok EŠ: 7529
Kratka oznaka:	Levi pritok Kobiljanskega potoka severozahodno od Kobilja na Goričkem.
Stanje v 2019:	Ta NV je tipični primer potokov na Goričkem, ki ob poletnih sušah običajno presahnejo (čeprav stari podatki o vrstah v tem potoku kažejo na to, da potok ni presihal). Lesna zarast ob tej NV večinoma zvezna in v dobrem stanju. Večjih onesnaževalcev ob tej NV ni.
Stanje v 2020:	Potok pregledan od začetka k.o. Kančevci do vtoka v Kobiljski potok. Potok je znan po tem, da v sušnih mesecih presahne v zgornjem delu toka (do k.o. Prosenjakovci) zato lahko to NV označimo kot slabo . Zato ni pričakovati, da je v tem delu v vodi veliko biodiverzitet.. Potok ni reguliran in zarast je večinoma zvezna, le mestoma je točkovno prekinjena. Kvaliteta vode je kljub točkovnim onesnaževalcem in kljub spiranju iz njivskih površin zadovoljiva, kar dokazuje biodiverziteteta v spodnjem delu toka. Mestoma je ob potoku poplavni gozd, kar predstavlja potencialni habitat močvirskega krešiča, mestoma pa obdelovalne površine segajo čisto do roba vode. Opazovane vrste: MEHKUŠČI: potočni škržek RAKI: potočni rak jelševец KAČJI PASTIRJI: Modri bleščavec RIBE: Globoček, Pisanec PTIČI: Vodomec
Datum ogleda:	23.10.2020
Opis pregleda:	Pregled v okviru spremljanja stanja NV.
Opravljen dela na NV:	/

Slika 33. Globoček (foto: K. Malačič)

Ime naravne vrednote:	Slatinska graba - izvir slatine EŠ: 7535
Kratka oznaka:	Izvir mineralne vode v Slatinski grabi, severozahodno od Murske Sobote.
Stanje v 2019:	Pregled NV ni bil opravljen.
Stanje v 2020:	Pregled NV v letu 2020 ni bil opravljen.
Datum ogleda:	/
Opis pregleda:	/
Opravljen dela na NV:	/

Ime naravne vrednote:	Sombotel – domači kostanj EŠ: 7005
Kratka oznaka:	Pravi kostanj izjemnih dimenzij v Gerlincih, zahodno od Ledavskega jezera.
Stanje v 2019:	Stanje te NV dobro. Deloma je prisotno sušenje večjih vej kot posledica Kostanjevega raka (<i>Cryphonectria parasitica</i>), vendar je drevo v primerjavi z drugimi drevesi iste vrste v boljšem stanju. Kostanjeva šiškariča (<i>Dryocosmus kuriphilus</i>) ni bila zabeležena
Stanje v 2020:	/
Datum pregleda:	/
Opis pregleda:	/
Opravljen dela na NV:	/

Ime naravne vrednote:	Sotinski breg EŠ: 7531
Kratka oznaka:	Krajinsko in geomorfološko pomemben hrib na skrajnem severnem delu Goriškega, ob meji z Avstrijo.
Stanje v 2019:	Stanje lahko ocenimo kot slabo, saj širitev kamnoloma za pridobivanje tehničnega kamna zelo negativno vpliva na geomorfologijo najvišjega vrha Pomurja, cel zahodni del hriba je geološko nestabilen. Širitev kamnoloma je bilo poleti ustavljena zaradi arheoloških najdbe bronastodobne naselbine, ki je zaščitena z nasipom iz kamnitega drobirja.
Stanje v 2020:	Stanje NV slabo , saj nadaljnja širitev kamnoloma vpliva na lastnosti, za katere je bila opredeljena kot NV. Na območju NV se množično pojavljata Davidova budleja (<i>Buddleja davidii</i>) in kanadska hudoletnica (<i>Conyza canadensis</i>), obe invazivni tujerodni vrsti.
Datum ogleda:	17.9.2020
Opis pregleda:	V okviru spremljanja stanja NV na območju KPG
Opravljen dela na NV:	/

Slika 34. Davidova budleja in kanadska hudoletnica (foto: M. Podletnik)

Ime naravne vrednote:	Tetajni breg - pravi kostanj 1 in 2 EŠ: 7001
Kratka oznaka:	Pravi kostanj izjemnih dimenzij južno od Križevcev.
Stanje v 2019:	Stanje kostanja 1 slabo , zato v letu 2019 opravljena sanitarno arboristična rez z namenom zmanjšanja bremena teže suhih vej za zmanjšanje nevarnosti vetroloma kostanja, ki je sicer še vedno prizadet zaradi napada kostanjeve šiškarice.
Stanje v 2020:	Stanje kostanja 1 boljše po obrezovanju . Drevo lepo odganja, na vejah in poganjkih ni šišk kostanjeve šiškarice. Podobno boljše stanje tudi stanje kostanja 2.
Datum ogleda:	6.6.2020
Opis pregleda:	Pregled ob vodenju obiskovalcev in pohodnikov.
Opravljena dela na NV:	/

Slika 35. Tetajni kostanj 1 po obrezovanju v letu 2019 lepo odganja, poganjki brez šišk kostanjeve šiškarice (foto: S. Dešnik)

Ime naravne vrednote:	Trdkova – graden EŠ: 7008
Kratka oznaka:	Graden izjemnih dimenzij vzhodno od Trdkove, severovzhodno od Kuzme.
Stanje v 2019:	Stanje NV lahko označimo kot dobro, krošnja bujna. Mestoma suhe veje, predvsem na J strani krošnje nad cesto, kar je najverjetneje posledica bližine ceste. Na mestu odstranjene veje izrašča parazitska lesna gliva. Na posameznih mestih so na skorji vidni znaki okužbe z različnimi vrstami gliv. Zaradi tega priporočljivo redno spremljanje stanja NV.
Stanje v 2020:	Kljub bujni krošnji in razmeroma dobri vitalnosti, lahko stanje te NV označimo kot slabo , saj so mestoma suhe veje, predvsem na J strani krošnje nad cesto, kar je najverjetneje posledica bližine ceste. Na mestu odstranjene veje izrašča parazitska lesna gliva. Na posameznih mestih so na skorji vidni znaki okužbe z različnimi vrstami gliv.
Datum ogleda:	9.12.2020
Opis pregleda:	Del rednega monitoringa NV na območju KPG
Opravljen del na NV:	/

Slika 36. Hrast v Trdkovi (foto: K. Malačič)

Ime naravne vrednote:	Velika Krka EŠ: 7495
Kratka oznaka:	Velika Krka s pritoki med izvirom in Šalovci.
Stanje v 2019:	Kljub pogostim posegom v strugo in bregove (2018 in 2019 nov most) lahko stanje te NV ocenimo kot dobro. Stanje je primerljivo s stanjem v 2018. Potrjene naslednje redke vrste ob in v Veliki Krki: potočni škržek (<i>Unio crassus</i>), potočni rak (<i>Astacus astacus</i>), pezdirk (<i>Rhodeus amarus</i>), potočni piškur (<i>Eudontomyzon</i> spp), vodomec (<i>Alcedo atthis</i>), slavec (<i>Luscinia megarhynchos</i>), vidra (<i>Lutra lutra</i>), bober (<i>Castor fiber</i>).
Stanje v 2020:	Pregled NV je bil opravljen z namenom spremljanja stanja N2000 vrste vodomec, oziroma sten ob Veliki Krki (del reke, ki je predlog za razširitev NV), ki so primerne za gnezdenje vodomca. Na relaciji (cca 5,5 km) od mosta v k.o: Šalovci (po vtoku Adrijanskega potoka) pa do meje z Madžarsko. Glede na aktivne rove oziroma na v tem letu rabljene rove je bilo ocenjeno, da na tej relaciji gnezdijsko vsaj trije pari vodomca. Obrežni pas ob Veliki Krki je izrazito podvržen eroziji (peščeno do ilovnata podlaga), posledično se stene primerne za vodomca konstantno obnavljajo, kar ohranja ali celo povečuje njegovo gnezditveno uspešnost, a hkrati pomeni za to vrsto povečano tveganje, saj se je zaradi erozijskih procesov tok Velike Krke že močno zažira v zemljišča v zasebni lasti, zaradi česar lastniki zahtevajo ureditev struge (regulacije, kamnometi,...). Ostale opažene vrste v ali ob Veliki Krki: ŠKOLJKE: potočni škržek RAKI: potočni rak jelševac KAČJI PASTIRJI: pasasti bleščavec, modri bleščavec, modri kresničar, sinji presličar, zelenomodra deva, črni ploščec METULJI: mali kresničar, mali spreminjavček MLADOLETNICE: ličinke mladoletnic RIBE: globoček, zelenika, klen PTICE: vodomec, siva čaplja, raca mlakarica, slavec, SESALCI: vidra, bober, INVAZIVNE TUJERODNE VRSTE: robinija, orjaška/kanadska zlata rozga, žlezava nedotika, oljna bučka, španski lazar Drugi pregled je bil opravljen z namenom spremljanja stanja obrežne vegetacije. Pregled je bil opravljen od čistilne naprave v k.o. Šalovci do meje z Madžarsko. Na tem delu Velike Krke je obrežna vegetacija večinoma zvezna z nekaj preseki. Poleg avtohtonih drevesnih in grmovnih vrst je v veliki meri zastopana tudi robinija. Učinkovitost pozitivnih vplivov obrežne vegetacije na Veliko Krko bi bila večja, če bi bil obrežni vegetaciji namenjen širši prostor, tako pa je večinoma omejena na nekaj m od same struge, zato ima podrtje že posameznih dreves precej negativnih vplivov. Ostala opažanja: kosovni odpadki in odpadni gradbeni material. Po vizualni oceni čistilna naprava v k.o. Šalovci deluje zadovoljivo. Stanje NV je dobro .
Datum ogleda:	18.8.2020, 9.12.2020
Opis pregleda:	Spremljanje stanja te NV se je izvedlo v okviru spremljanja stanja habitatov Natura 2000 vrst (vodomec).
Opravljenih del na NV:	/

Slika 37. Velika Krka (foto: M. Podletnik)

Ime naravne vrednote:	Vreje - suhi travniki EŠ: 7430
Kratka oznaka:	Redek habitatni tip in rastišče ogroženih rastlinskih vrst vzhodno od Vreje pri Markovcih, severozahodno od Hodoša na Goričkem.
Stanje v 2019:	V letu 2019 pregled NV ni bil opravljen.
Stanje v 2020:	Stanje NV dobro . Še vedno na območju NV prevladujejo travniki HT 6510, redkeje 6210. Travniki parc. št. 628, 629, 639 in 638, ki je bil v okviru projekta Gorička krajina odkupljen v last RS in je v dokončnem upravljanju JZ KPG v boljšem stanju kot leta 2017. Večina travnikov ob pregledu pokošenih.
Datum pregleda:	14.10.2020
Opis pregleda:	V okviru spremljanja stanja NV.
Opravljen dela na NV:	Izvedba varstvenih ukrepov na 0,66 ha travnikov v lasti RS v okviru projekta Gorička krajina.

Slika 38. Območje NV Vreje še odlikuje velika zastopanost travniških površin (foto: M. Podletnik)

Slika 37. Travniki odkupljeni v last RS in obnovljeni v okviru projekta Gorička krajina (foto: M. Podletnik)

Ime naravne vrednote:	Zgornje Kobilje – gozd EŠ: 7525
Kratka oznaka:	Gozd v Zgornjem Kobilju, severovzhodno od Dobrovnika.
Stanje v 2016:	Stanje NV je dobro . Očitnih razlik v primerjavi z stanjem NV v 2015 ni opaziti. Proces odmiranja pionirskih drevesnih vrst (breza, rdeči bor) se počasi nadaljuje. Prazen prostor zapolnjujejo drevesa navadnega (belega) gabra in bukve. Ni opaziti sledov poseka dreves (na robovih NV in gozdnega rezervata).
Stanje v 2020:	NV v dobrem stanju. Veliko odmrle stoječe in lesne biomase. Na delu pod gozdno cesto ob potoku ilirsko hrastovo-belogabrovje (HT 91E0). Na delu nad gozdno cesto mešan gozd z rdečim borom. Šmarnica (<i>Convallaria majalis</i>). Ob Z robu NV nekaj primerkov žlezave nedotike (<i>Impatiens glandulifera</i>).
Datum pregleda:	1.10.2020
Opis pregleda:	V okviru spremljanja stanja NV.
Opravljeni dela na NV:	/

Slika 40. Območje NV sovpada z območjem gozdnega rezervata (foto: M. Podletnik)

Ime naravne vrednote:	Zlata jama - rdeči bor EŠ: 7012
Kratka oznaka:	Rdeči bor na Zlati jami jugozahodno od Kobilja.
Stanje v 2019:	Pregled NV v letu 2019 ni bil opravljen.
Stanje v 2020:	Pregled NV v letu 2020 ni bil opravljen.
Datum ogleda:	/
Opis ogleda:	/
Opravljenega dela na NV	/

Večina ukrepov za izboljšanje ali ohranjanje lastnosti naravnih vrednot je bila usmerjana na vzdrževanje ekstenzivnih travnikov v dobrem ekološkem stanju s košnjo in spravilom biomase v primernem časovnem obdobju. Ukrepi so bili izvedeni deloma v okviru rednega dela in deloma v okviru projekta Gorička krajina.

Ad 1.1.b. Posodobitev območij naravnih vrednot in priprava predlogov novih.

Pripravljen je bil predlog za novo naravno vrednoto oziroma razširitev (podaljšanje) naravne vrednote Mala Krka dolvodno od vodnega zadrževalnika Križevsko jezero do meje z R. Madžarsko. Kljub temu, da so na tem odseku Male Krke v preteklosti bile izvedene regulacije, je Mala Krka ohranila nekaj hidromorfoloških značilnosti nekdanjega toka. Predvsem je ekosistemsko zelo pomemben vodotok.

V preteklih letih je bilo ob pregledih zabeleženo večje število redkih in zavarovanih vrst, ki so še prisotne, ali so območje Male Krke ponovno naselile. Posebej je potrebno izpostaviti sonaravno ohranjen del nad mlinom v k.o. Domanjševci, kjer se Mala Krka vsaj deloma razliva, to mikro območje ima velik pomen za dvoživke, kačje pastirje, ribe, vidro in bobra. Prisotnost bobra in vidre (na podlagi aktivnosti in iztrebkov) je zaznati ob celotnem toku Male Krke, prav tako pa so prisotni tudi potočni raki.

**Slika 38. Aktivnost bobra ob mali Krki, Ohranjen odsek Male Krke nad mlinom v k.o. Domanjševci
(foto: K. Malačič)**

2. cilj: Ohranjeno ugodno stanje kvalifikacijskih Natura 2000 vrst, HT in zavarovanih vrst.

2.1. naloga: Zagotoviti ugodno in/ali izboljšati ohranitveno stanje kvalifikacijskih Natura 2000 vrst, HT in zavarovanih vrst.

Ad 2.1.a. Prilagojena košnja travniških kvalifikacijskih Natura 2000 HT v neposrednem upravljanju JZ KPG.

Tabela 5: Površine v upravljanju JZ KPG 2020 (brez površin vključenih v projekt »Vzdrževanje kmetijske krajine za ptice in metulje«)

	Površina (ha)	Število parcel
Last RS – dokončni upravljavec JZ KPG	22,05	87
Last RS – v zakupu od SKZG RS	14,66	62
Last privatnih lastnikov – brezplačni najem	3,16	16
Skupaj	39,87	165

Tabela 6 :Seznam zemljišč po katastrskih občinah in s številkami parcel v upravljanju JZ KPG 2020 (Zakupna pogodba s SKZG se je samodejno podaljšala)

Zap. št.	Katastrska občina	Parc. št.	Lastništvo	Upravljavec/pogodba/dogovor	Površina (m²)
1	Dolenci	3640	RS	JZKPG	6237
2	Dolenci	3758	RS	SKZG (2015-2024) - zakup JZ KPG*	5514
3	Dolenci	3765	RS	JZKPG	7611
4	Budinci	97	RS	JZKPG	5371
5	Budinci	98	RS	JZKPG	5394
6	Budinci	563	RS	JZKPG	1687
7	Budinci	564	RS	JZKPG	897
8	Budinci	565	RS	JZKPG	1905
9	Budinci	566	RS	JZKPG	2660
10	Budinci	567	RS	JZKPG	1308
11	Budinci	569	RS	JZKPG	1756
12	Budinci	570	RS	JZKPG	424
13	Budinci	571	RS	JZKPG	1355
14	Budinci	572	RS	JZKPG	820
15	Budinci	765	RS	JZKPG	1741
16	Budinci	791	RS	JZKPG	506
17	Budinci	800	RS	JZKPG	2226
18	Budinci	1054	RS	JZKPG	5828
19	Budinci	1055	RS	JZKPG	3805
20	Budinci	1060	RS	JZKPG	5409
21	Budinci	1061	RS	JZKPG	3662

22	Krplivnik	374	RS	JZKPG	4392
23	Krplivnik	375	RS	JZKPG	2669
24	Krplivnik	377	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	4429
25	Krplivnik	379	RS	JZKPG	2352
26	Krplivnik	382	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	801
27	Krplivnik	383	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	786
28	Krplivnik	384	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	483
29	Krplivnik	619	RS	JZKPG	1297
30	Krplivnik	620	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	396
31	Krplivnik	654	RS	JZKPG	333
32	Krplivnik	655	RS	JZKPG	3908
33	Nuskova	831	Radenska d.d.	Radenska – pogodba z občino Rogašovci	3597
34	Sv. Jurij	468	RS	JZKPG	847
35	Sv. Jurij	556	RS	JZKPG	1037
36	Grad	621/2	RS	JZKPG	2481
37	Grad	622	RS	JZKPG	961
38	Grad	623	RS	JZKPG	4325
39	Grad	1664/1	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	1529
40	Grad	1664/2	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	15705
41	Vidonci	494	RS	JZKPG	7482
42	Vidonci	1318	Jožef Volf	brezplačni najem z Jožef Volf, 2019 za dobo 5 let z možnostjo podaljšanja	2345
43	Vidonci	1351	Jožef Volf	brezplačni najem z Jožef Volf, 2019 za dobo 5 let z možnostjo podaljšanja	2055
44	Vidonci	1352	Jožef Volf	brezplačni najem z Jožef Volf, 2019 za dobo 5 let z možnostjo podaljšanja	1553
45	Vidonci	1353	Jožef Volf	brezplačni najem z Jožef Volf, 2019 za dobo 5 let z možnostjo podaljšanja	2418
46	Vidonci	1354	Jožef Volf	brezplačni najem z Jožef Volf, 2019 za dobo 5 let z možnostjo podaljšanja	4490
47	Vidonci	1556	RS	SKZG (2014-20) - zakup JZ KPG*	6831
48	Vidonci	1557	RS	SKZG (2014-20) - zakup JZ KPG*	5457
49	Vidonci	1558	RS	SKZG (2014-20) - zakup JZ KPG*	3865
50	Mačkovci	451/3	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	2896
51	Mačkovci	451/5	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	1325
52	Pertoča	280	RS	JZKPG	1632
53	Pertoča	281	RS	JZKPG	3659
54	Pertoča	1315	Marjan	brezplačni najem z Marjan Donoša,	1100

			Donoša	2018 za dobo 5 let z možnostjo podaljšanja	
55	Kuštanovci	396	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	2398
56	Kuštanovci	419	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	2647
57	Kuštanovci	420/1	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	6819
58	Kuštanovci	420/2	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	1700
59	Kuštanovci	421	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	789
60	Kančevci	291	RS	JZKPG	1488
61	Kančevci	762	Koltaj Sidonja	brezplačni najem Koltaj Sidonja, 2019 za dobo 5 let z možnostjo podaljšanja	4600
62	Kančevci	1600	RS	JZKPG	4599
63	Kančevci	1645	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	1059
64	Kančevci	1646	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	2806
65	Lončarovci	883	RS	JZKPG	380
66	Lončarovci	988	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	1205
67	Lončarovci	1130	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	1670
68	Lončarovci	1131	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	2150
69	Lončarovci	1140	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	979
70	Lončarovci	1173	RS	JZKPG	350
71	Lončarovci	1175	RS	JZKPG	826
72	Panovci	751	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	759
73	Panovci	820	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	4230
74	Panovci	830	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	842
75	Panovci	833	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	789
76	Panovci	860	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	642
77	Panovci	862	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	305
78	Panovci	878	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	733
79	Panovci	882	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	1258
80	Panovci	894	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	366
81	Panovci	904	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	394
82	Panovci	904	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	230
83	Panovci	907	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	218
84	Panovci	912	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	668
85	Panovci	916	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	656
86	Panovci	918	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	729
87	Panovci	919	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	1070
88	Panovci	1123	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	965
89	Panovci	1138	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	660
90	Panovci	1217	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	1787
91	Panovci	1214	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	519
92	Panovci	1217	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	220
93	Panovci	1232	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	1369

94	Panovci	1248	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	792
95	Panovci	1250	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	408
96	Panovci	1600	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	783
97	Panovci	1601	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	49
98	Panovci	1602	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	200
99	Panovci	1637	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	1781
100	Panovci	1639	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	483
101	Panovci	1643	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	418
102	Panovci	1644	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	1547
103	Panovci	1645	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG*	167
104	Ivanjševci	97	RS	JZKPG	293
105	Ivanjševci	113	RS	JZKPG	672
106	Ivanjševci	161	RS	JZKPG	1673
107	Ivanjševci	509	RS	JZKPG	388
108	Ivanjševci	211	RS	JZKPG	955
109	Ivanjševci	1737	RS	JZKPG	2984
110	Ivanjševci	1772	RS	JZKPG	468
111	Ivanjševci	1780	RS	JZKPG	142
112	Ivanjševci	1785	RS	JZKPG	701
113	Ivanjševci	1791	RS	JZKPG	221
114	Ivanjševci	1811	RS	JZKPG	4428
115	Ivanjševci	1812	RS	JZKPG	219
116	Ivanjševci	1813	RS	JZKPG	819
117	Ivanjševci	1815	RS	JZKPG	2126
118	Ivanjševci	1910	RS	JZKPG	2575
119	Ivanjševci	1911	RS	JZKPG	200
120	Ivanjševci	1916	RS	JZKPG	1362
121	Ivanjševci	1944	RS	JZKPG	4994
122	Ivanjševci	1945	RS	JZKPG	169
123	Ivanjševci	1946	RS	JZKPG	679
124	Ivanjševci	1958	RS	JZKPG	4499
125	Ivanjševci	2067	RS	JZKPG	4529
126	Ivanjševci	2074	RS	JZKPG	1246
127	Ivanjševci	2075	RS	JZKPG	576
128	Ivanjševci	2076	RS	JZKPG	861
129	Ivanjševci	2081	RS	JZKPG	4417
130	Ivanjševci	2170	RS	JZKPG	966
131	Ivanjševci	2196/1	RS	JZKPG	1190
132	Prosenjakovci	3458	RS	SKZG (2016-25) - zakup JZ KPG*	12050
133	Fokovci	587	RS	SKZG (2010-19) - zakup JZ KPG*	1655
134	Fokovci	640	RS	SKZG (2010-19) - zakup JZ KPG*	648
135	Fokovci	1247	RS	SKZG (2010-19) - zakup JZ KPG*	8914
136	Motvarjevci	3601	RS	JZKPG	5211

137	Motvarjevci	3641	RS	SKZG (2010-2020) - zakup JZ KPG*	1079
138	Motvarjevci	4137	RS	SKZG (2018-2028) - zakup JZ KPG*	21951
139	Motvarjevci	3632	RS	JZKPG	3384
140	Motvarjevci	4021	RS	JZKPG	4105
141	Motvarjevci	4027	RS	JZKPG	7468
142	Motvarjevci	4033	RS	JZKPG	3287
143	Motvarjevci	4034	RS	JZKPG	9619
144	Motvarjevci	4035	RS	JZKPG	4438
145	Motvarjevci	4036	RS	JZKPG	5206
146	Motvarjevci	4037	RS	JZKPG	3428
147	Motvarjevci	4038	RS	JZKPG	7420
148	Motvarjevci	4049	RS	JZKPG	3662
149	Kobilje	2554	Turner Štefan	brezplačen najem od Turner Štefan (2010-2030)	824
150	Kobilje	2555/1	Turner Štefan	brezplačen najem od Turner Štefan (2010-2030)	583
151	Kobilje	2569/1	RS	JZKPG	468
152	Kobilje	2570	RS	JZKPG	853
153	Kobilje	2571	RS	JZKPG	886
154	Kobilje	2572	RS	JZKPG	890
155	Kobilje	2573	RS	JZKPG	546
156	Kobilje	2597	RS	JZKPG	11
157	Kobilje	4424	Turner Štefan	brezplačen najem od Turner Štefan (2010-2030)	1054
158	Kobilje	4425	Turner Štefan	brezplačen najem od Turner Štefan (2010-2030)	962
159	Kobilje	4426	Turner Štefan	brezplačen najem od Turner Štefan (2010-2030)	628
160	Kobilje	4439	Turner Štefan	brezplačen najem od Turner Štefan (2010-2030)	491
161	Kobilje	4550/1	Turner Štefan	brezplačen najem od Turner Štefan (2010-2030)	1615
162	Kobilje	4552/2	Turner Štefan	brezplačen najem od Turner Štefan (2010-2030)	213
163	Kobilje	4553/1	RS	JZKPG	694
164	Kobilje	4555	RS	JZKPG	429
165	Središče	1008	RS	JZKPG	7356
166					

* Zakup velja do preklica (če ena od pogodbenih strank odstopi)

V okviru Naloga 2.1. je JZ KPG opravil košnjo in odstranitev pokošene biomase na 33 ha travnikov. Na 24 ha travnikov je bila košnja in odstranitev biomase opravljena dvakrat (1. - 15. junija in po 15. septembru). To pomeni, da so bili naravovarstveni ukrepi ohranjanja travnikov opravljeni na skupni površini izvedenih del na 57 ha. Biomasa (seno) je v vseh primerih nekaj dni odležala preden je bila

pospravljena.

V ekstenzivnih visokodebelnih sadovnjakih v upravljanju JZ KPG (1,6 ha) je poleg košnje in spravila odkošene biomase (2X) bila opravljena tudi spomladanska rez in okop mladih sadnih dreves.

Čas in način košnje je bil prilagojen kvalifikacijskim vrstam območja Natura 2000: temni mravljiščar (*Phengaris nausithous*), strašničin mravljiščar (*Phengaris teleius*), travniški postavnež (*Euphydryas aurinia*), močvirski cekinček (*Lycaena dispar*), hribski škrjanec (*Lullula arborea*) in prepelica (*Coturnix coturnix*).

Neposredna, OMD in KOPOP plačila

Plačila se izplačujejo za preteklo leto, zato so v spodnji tabeli podana plačila izplačana za kmetijsko dejavnost v letu 2019.

Tabela 7 : PRP plačila iz naslove kmetijske dejavnosti JZ KPG.

Neposredna plačila (za leto 2019) <ul style="list-style-type: none"> • Št plačilnih pravic: 18,71 (1813,56 €) • Odobrena površina za zeleno komponento: 18,71 ha (1015,59 €) 	2.828,53 €	
OMD (za leto 2019) Odobrena površina za OMD plačila: 21,88 ha	1.699,40 €	
KOPOP (Za leto 2019) Odobrene površine za KOPOP operacije in zahteve: <ul style="list-style-type: none"> • GEN_SOR-ohranjanje rastlinskih genskih virov, ki jim grozi genska erozija: 0,71 ha • HAB_KOS_1-košnja/paša ni dovoljena do predpisanega datuma: 2,34ha • HAB_MRVA-spravilo mrve s travinja: 2,34 ha • HAB_ORG-gnojenje z organskimi gnojili v omejenih količinah: 2,34 • KRA_VTSA-visokodebelni travniški sadovnjaki: 1,15 ha • MET_KOS_1-Košnja in paša ni dovoljena med 15. 7. in 15. 9: 15,55 ha • MET_MRVA- spravilo mrve s travinja: 15,55 ha • MET_NPAS-nepokošen pas do naslednjega leta (5-10% travnika): 13,20 ha 	6.005,36 €	Skupaj: 10.533,29 €

Slika 39: Košnja in priprava sena za baliranje ter nepokošeni pas v k.o. Grad (foto: K. Malačič).

Ad 2.1.b. Izvajanje varstvenih ukrepov za izboljšanje ohranitvenega stanja kvalifikacijskih Natura 2000 vrst ptic.

Za kvalifikacijske Natura 2000 vrste ptic so zaposleni v JZKPG skupaj s člani Pomurske sekcije DOPPS po celotnem zavarovanem območju na novo namestili ali zamenjali gnezdilnice za kvalifikacijske N2k vrste ptic. Po celotnem zavarovanem območju je bilo v letu 2020 za gnezdenje sekundarnih duplarjev na voljo 340 gnezdilnic. V letu 2020 je bilo na novo nameščenih 20 gnezdilnic, 4 gnezdilnice so bile popravljene.

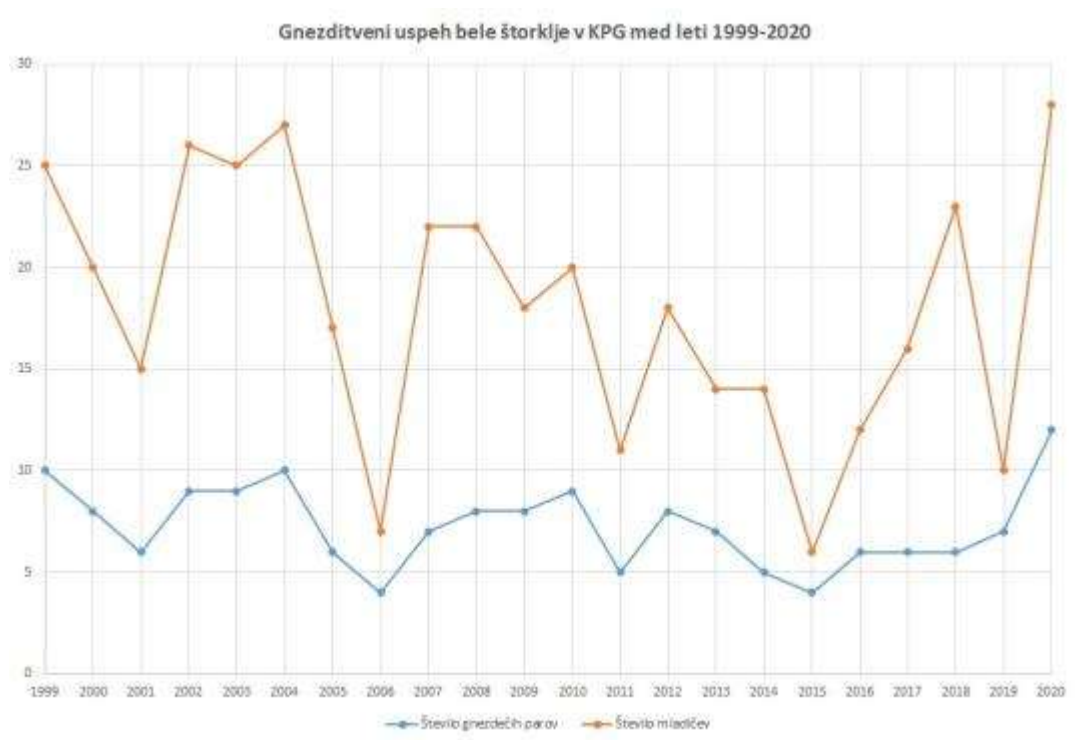
V sodelovanju s prostovoljci DOPPS je bila v začetku aprila izvedena akcija preverjanja in popravila lovnih prež na območju Nuskove in Ropoče, ki so bile postavljene v preteklih letih, primarno za zlatovranko, vendar te preže redno uporabljata tudi kvalifikacijski Natura 2000 vrsti, veliki skovik in rjavi srakoper. V okviru projekta Gorička krajina je bilo leta 2019 postavljenih dodatnih 140 lovnih prež in jih je bilo v okviru projekta na območjih pojavljanja velikega skovika do konca leta 2020 postavljenih skupno 324 lovnih prež.

Slika 40. Nameščene lovne preže na travniku v upravljanju JZ KPG (foto: G. Domanjko)

V Šalovcih je bilo ob sodelovanju z Elektro Maribor postavljen nov gnezdilni podstavek na nov betonski drog. Par štokelj je na gnezdu uspešno gnezdil. Tudi sicer je bilo 2020 za bele štoklje na območju Natura 2000 zelo uspešno, saj je bil zabeležen najboljši gnezditveni uspeh od leta 1999. Štoklje so na območju Goričkega v letu 2020 uspešno vzredile kar 29 mladičev (graf spodaj).

Graf 1. Gibanje števila belih štokelj od 1999 do 2020

Slika 41. Menjava podstavka in preselitev gnezda štoklje v k.o. Šalovci (foto: K. Malačič).

Ad 2.1.c. Izvajanje varstvenih ukrepov za izboljšanje ohranitvenega stanja kvalifikacijskih Natura 2000 in zavarovanih vrst dvoživk.

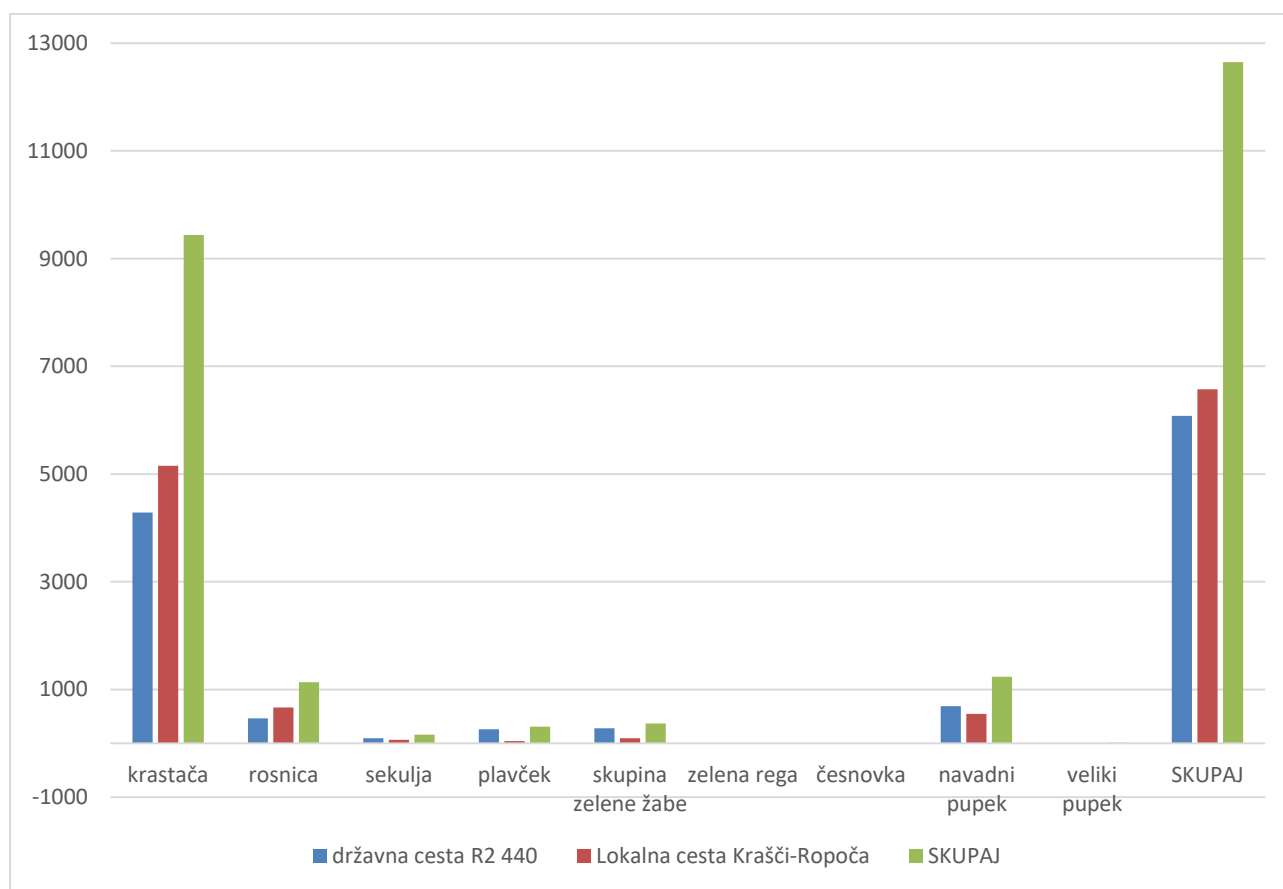
V času spomladanske migracije dvoživk so zaposleni v JZ KPG postavili približno 1.600 m varovalnih mrež na območju Krašč (ob Ledavskem jezeru) ob regionalni cesti R2-440 in ob lokalni cesti Krašči - Ropoča. Mreže so bile postavljene v začetku marca in odstranjene v drugi polovici aprila. Zaradi razmer povezanih s COVID-19 niso bile postavljene ti. povratne mreže. Prenesenih je bilo 12.649 primerkov dvoživk sedmih različnih vrst, ki so navedene v vrstnem redu po številčnosti osebkov (s krepko označene kvalifikacijske Natura 2000 vrste):

1. navadna krastača,
2. navadni pupek,
3. rosnica
4. skupina zelenih žab,
5. plavček (barska žaba),
6. sekulja
7. veliki pupek.

Slika 42. Navadni pupek (foto: K. Malačič)

Graf 2 . Število prenesenih dvoživk v letu 2020

Dvoživke so zaposleni v JZ KPG in prostovoljci prenašali zvečer. Ob mrežah je bilo povoza zelo malo. Na črnih točkah ob Ledavskem jezeru je povoza zelo veliko (več sto primerkov) na odseku od začetka jezera do točke postavljanja mrež (v ožjem naselju Krašči). V letu 2020 je pri akciji "Pozor žabe na cesti" sodelovalo šest prostovoljcev in skupina učencev z mentorico iz OŠ Kuzma.

Na prošnjo JZ KPG je občina Dobrovnik v času spomladanskih migracij dvoživk, na cesti neposredno ob Bukovniškem jezeru, uvedla delno zaporo ceste ponoči med 20. in 6. uro zjutraj.

Ad 2.1.d. Spremljanje stanja habitatov in nahajališč drugih kvalifikacijskih natura 2000 vrst (netopirji, metulji), zavarovanih vrst rastlin (npr. grmičasti dišeči volčin, močvirski svišč, gorski narcis) in živali (vodne ptice in ptice kulturne krajine, bober), stanja krajin ter izvajanje varstvenih ukrepov za izboljšanje ohranitvenega stanja.

TURŠKA LILIJA (*Lilium martagon*)

Na štirih nahajališčih (k.o. Grad, k.o. Korovci, k.o. Hodoš in k.o. Andrejci) so bila najdeno rastišča turške lilije z več primerki.

Slika 43. Turška lilija (foto: K. Malačič)

NAVADNA POGAČIČA (*Trollius europaeus*)

V Budincih je bilo najdeno tudi prvo nahajališče navadne pogačice (*Trollius europaeus*) v KPG. Čeprav vrsta v Sloveniji ni zavarovana, velja za redkost v SV Sloveniji. Najbližja nahajališča so v NP Őrség na Madžarskem, kjer ima status zavarovane vrste.

Slika 44. Navadna pogačica (foto: G. Domanjko)

GRMIČASTI DIŠEČI VOLČIN (*Daphne cneorum* f. *arbusculoides*) Rastišče grmičastega dišečega volčina v Dolencih je bilo redno spremljano. Na delu rastišča, ki je v upravljanju JZ KPG, je bilo izboljšano z izvedbo varstvenih ukrepov kot je odstranitev grmovno-lesne zarasti.

Slika 45. Eden večjih grmičkov grmičastega dišečega volčina (foto: M. Podletnik)

NETOPIRJI

JZ KPG je 4. septembra 2020 organiziral akcijo »Vgasnimo posvejte«, v okviru mednarodne noči netopirjev v Kančevcih, ki je v letu 2020 zaradi epidemioloških razmer potekala na prostem. Strokovni del dogodka sta pospremili predavanji Tomaža Koltaja na temo svetlobnega onesnaževanja ter Gregorja Domanjka na temo predstavitve življenja netopirjev in njihovih zatočišč na Goričkem. Po predavanju je sledilo vodenje po okolici nekdanje šole v Kančevcih, med katerim so lahko obiskovalci s pomočjo ultrazvočnih detektorjev prisluhnili netopirjem. Dogodek se je zaključil z opazovanjem zvezd pod vodstvom Bojana Jandrašiča iz društva Astra ad astra. Dogodka se je udeležilo 39 obiskovalcev.

Slika 46. Dogodek ob mednarodni noči netopirjev je v letu 2020 potekal na prostem (foto: M. Podletnik)

Med majem in decembrom je bilo vsaj pregledanih 20 naslednjih znanih zatočišč in kotišč za netopirje na Goričkem (Tabela 5): grad Grad, cerkev Marijinega vnebovzvetja pri Gradu, cerkev v Fikšincih, evangeličanske cerkve v Bodoncih, Gornjih Petrovcih, Križevcih, Domanjševcih, Hodošu in v Selu, cerkev Svete trojice v Gornjih Petrovcih, cerkev Marijinega obiskanja v Markovcih, cerkev Sv. Nikolaja v Dolencih, cerkev Sv. Benedikta v Kančevcih, nekdanja šola v Kančevcih, cerkev Sv. Sebeščana v Pečarovcih, cerkev Sv. Martina v Kobilju, kapela v Fokovcih, kapela v Vučji Gomili, kapela v Moščancih in zapuščen železniški tunel med Stanjevci in Mačkovci. V njih so bili zabeleženi: (sivi) uhati netopir, navadni/ostrouhi netopir, širokouhi netopir, pozni netopir, vejicati netopir, resasti netopir in mali podkovnjak. Bolj podrobno so se spremljala in pregledovala različna zatočišča na gradu Grad (graf 3), v cerkvi Marijinega vnebovzvetja pri Gradu, kjer je kotišče navadnega netopirja, kotišče malega podkovnjaka v kapeli gradu Grad in v nekdanji šoli v Kančevcih poleg Doma duhovnosti (graf 4).

Podatki o številu in vrstah netopirjev v pregledanih zatočiščih so v spodnji tabeli in grafih.

Tabela 8 : Seznam pregledanih zatočišč z netopirji z navedbo vrst in številom v 2020

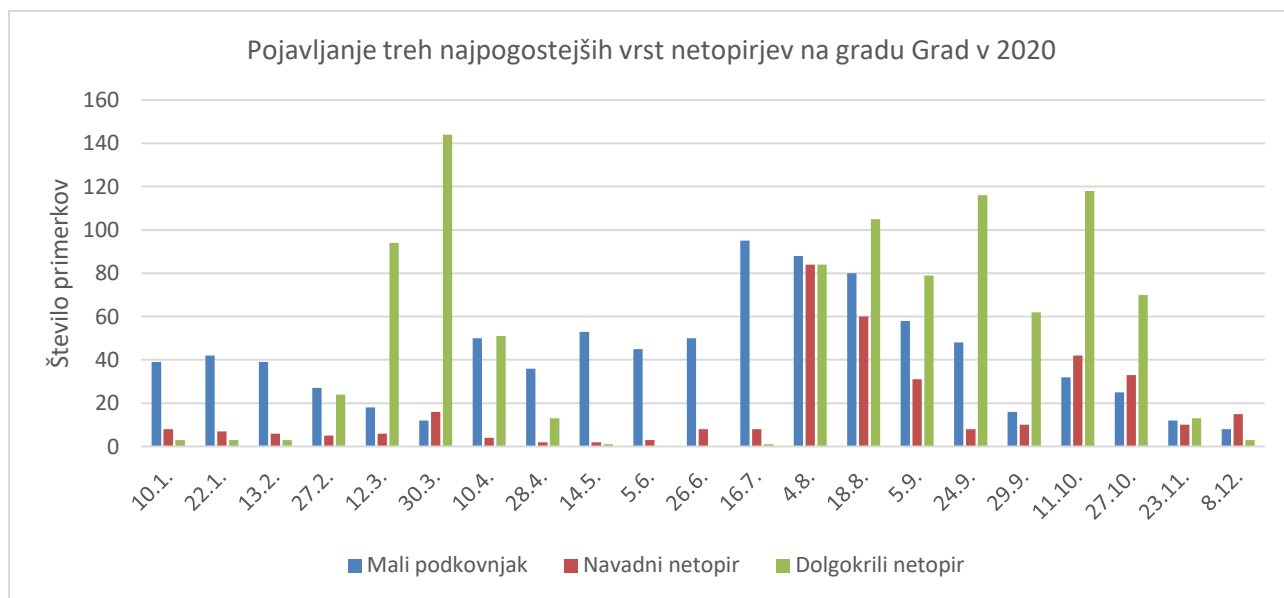
datum pregleda	objekt	Myotis myotis/blythii	Plecotus sp.	Eptesicus serotinus	Rhinolophus hipposideros	Opombe	Število novih svetil	Domnevno kotišče
22.5.	cerkev Marijinega vnebovzjetja pri Gradu	250					2	da
5.6.		173						
12.6.		320						
19.6.		337						
5.8.		146	4					
25.9.		17						
10.7.	cerkev Marije Snežne v Fikšincih	0					1	ne
25.9.		1				ostanki 2 kadavrov netopirjev		
10.7.	evangeličanska cerkev v Bodoncih		4				1	da
18.9.			10			ostanki 2 kadavrov mladičev		
7.5.	evangeličanska cerkev v Gor. Petrovcih			1			brez	da
13.7.				7				
28.9.				0				
11.6.	evangeličanska cerkev v Križevcih	1					2	ne
17.9.		2						
9.7.	cerkev Sv. Nikolaja v Dolencih	2					2	domnevno
20.8.		8						
13.7.	cerkev Sv. Trojice v Gor. Petrovcih		1				1	ne
21.8.			0					
11.6.	evangeličanska cerkev v Domanjševcih	0					2	ne
17.9.			2					
11.6.	cerkev Marijinega obiskanja v Markovcih	1					1	ne
12.8.		4						
21.8.	opuščen železniški tunel Stanjevci-Mačkovci	9			2	lesna sova		ne
18.11.		3			1	lesna sova		
26.9.	kapela v Fokovcih	0					1	ne
6.8.	evangeličanska cerkev v Selu		12				brez	da
29.4.	cerkev Sv.		13	1			brez	ne

11.6.	Benedikta v Kančevcih	1						
20.8.			7	1				
2.11.			1					
19.12.	kapela Vučja Gomila					Večja količina gvana netopirjev rodu Myotis	brez	da
22.10.	Kapela Moščanci	1					brez	ne
10.11.	Evangeličanska cerkev v Hodošu	0				Posamezno gvano	brez	ne
13.8.	Cerkev Sv. Sebeščana v Pečarovcih	4	27				brez	da
19.6.	cerkev Sv. Martina v Kobilju	487					1	da
28.9.		0						

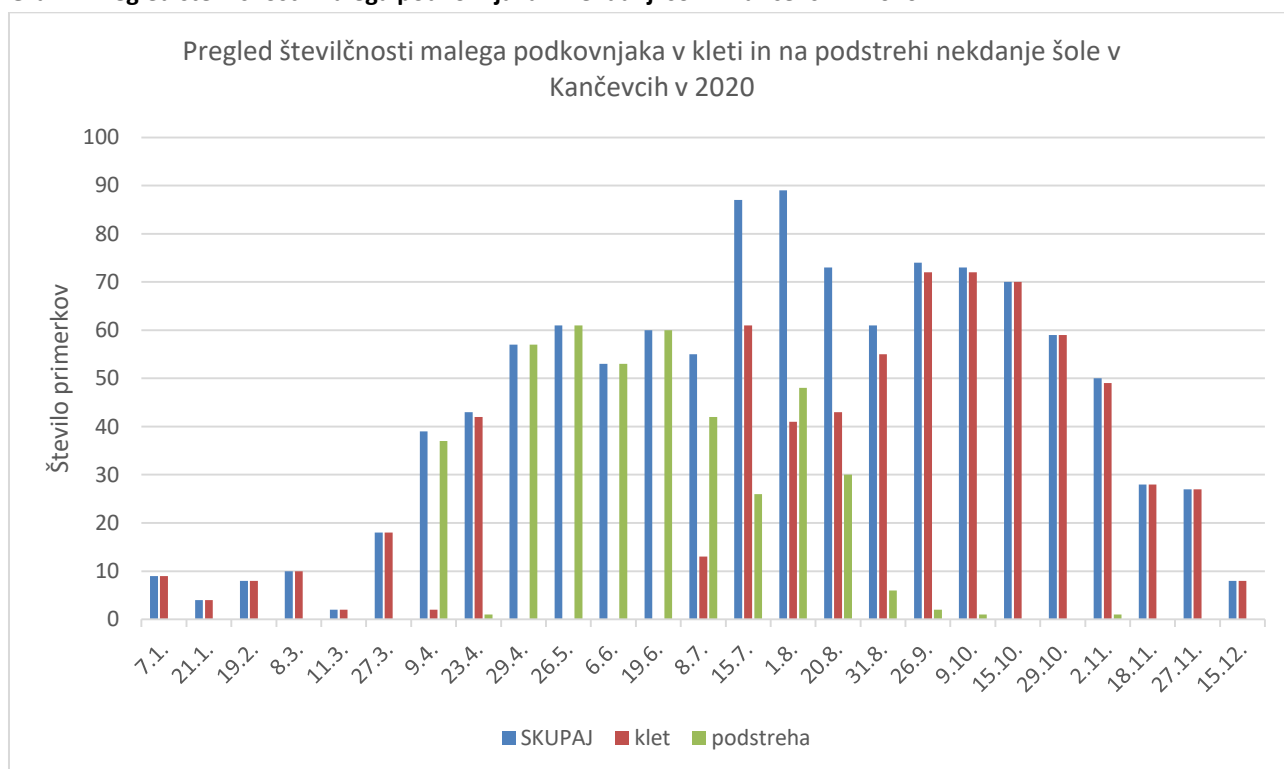

Slika 47. Dolgokrili netopirji v gradu Grad, 12. marec 2020 (foto: G. Domanjko)

Graf 3. Pregled številčnosti malega podkovnjaka, navadnega netopirja in dolgokrilega netopirja na gradu Grad v 2020

Graf 4. Pregled številčnosti malega podkovnjaka v nekdanji šoli v Kančevcih v 2020

VODNE PTICE - LEDAVSKO JEZERO

Na in ob Ledavskem jezeru je bilo opravljenih 10 pregledov stanja ptic. Od začetka spremljanja stanja ptic na Ledavskem jezeru leta 2009 do konca leta 2020 so bile zabeležene naslednje vrste:

Tabela 9: Vrste vodnih in obvodnih ter nekatere druge vrste ptic zabeležene na in ob Ledavskem jezeru (dodane vrste potrjene na travnikih severno od jezera).

* krepka pisava - gnezdilke na ali ob Ledavskem jezeru

Vrsta (Slo.)	Vrsta (Lat.)	Status na Led. jezeru	Kategorija ogroženosti (Slo.)	Natura 2000 vrsta (Goričko)	Ocenjena velikost populacije (samo gnezdilke)
Polarni slapnik	<i>Gavia arctica</i>	Prelet	/	NE	/
Rdečegrli slapnik	<i>Gavia stellata</i>	Prelet	/	NE	/
Čopasti ponirek	<i>Podiceps cristatus</i>	Gnezdilka	/	NE	13-15
Mali ponirek	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Gnezdilka	O1-možno ogrožena vrsta	NE	5-7
Veliki kormoran	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Prehranjevalno območje/prenočišče/prelet	/	NE	
Pritlikavi kormoran	<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	Prelet	/	NE	
Bobnarica	<i>Botaurus stellaris</i>	Prelet	Ex?-potencialno izumrla vrsta	NE	
Čapljica	<i>Ixobrychus minutus</i>	Gnezdilka	E2-močno ogrožena vrsta	DA (dodana vrsta 19.4.2013)	6-7
Kvakač	<i>Nycticorax nycticorax</i>	Gnezdilka	Ex?-potencialno izumrla vrsta	NE	1-3
Mala bela čaplja	<i>Egretta garzetta</i>	Prelet	/	NE	
Velika bela čaplja	<i>Ardea alba</i>	Prehranjevalno območje/prenočišče	/	NE	
Siva čaplja	<i>Ardea cinerea</i>	Prehranjevalno območje/prenočišče	/	NE	
Rjava čaplja	<i>Ardea purpurea</i>	Prehranjevalno območje/prelet	/	NE	
Črna štorclja	<i>Ciconia nigra</i>	Prehranjevalno območje	V - ranljiva vrsta	DA	
Bela štorclja	<i>Ciconia ciconia</i>	Prehranjevalno območje	V - ranljiva vrsta	DA	
Siva gos	<i>Anser anser</i>	Gnezdilka	/	NE	3
Nilska gos	<i>Alopochen</i>	Prelet	/	NE	

	<i>aegyptiacus</i>				
Duplinska kozarka	<i>Tadorna tadorna</i>	Prelet	/	NE	
Raca žličarica	<i>Anas clypeata</i>	Prelet	E2-močno ogrožena vrsta	NE	
Raca mlakarica	<i>Anas platyrhynchos</i>	Gnezdilka	/	NE	30-50
Žvižgavka	<i>Anas penelope</i>	Prelet/prezimovanje	/	NE	
Dolgorepa raca	<i>Anas acuta</i>	Prelet/prezimovanje	K-premalo znana vrsta	NE	
Krehelj	<i>Anas crecca</i>	Prelet/prezimovanje	E2-močno ogrožena vrsta	NE	
Reglja	<i>Anas querquedula</i>	Gnezdilka	E2-močno ogrožena vrsta	NE	1-2
Sivka	<i>Aythya ferina</i>	Prelet/prezimovanje	E2-močno ogrožena vrsta	NE	
Kostanjevka	<i>Aythya nyroca</i>	Prelet/prezimovanje	E1-kritično ogrožena vrsta	NE	
Čopasta črnica	<i>Aythya fuligula</i>	Prelet	V-ranljiva vrsta	NE	
Veliki žagar	<i>Mergus merganser</i>	Prelet	E2-močno ogrožena vrsta	NE	
Belorepec	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Prehranjevalno območje	E1-kritično ogrožena vrsta	DA (Dodana vrsta 19.4.2013)	
Ribji orel	<i>Pandion haliaetus</i>	Prehranjevalno območje	K-premalo znana vrsta	NE	
Rjavi lunj	<i>Circus aeruginosus</i>	Prehranjevalno območje/prenočišče² Potencialna gnezdilka	K-premalo znana vrsta	NE	0-1
Kosec	<i>Crex crex</i>	Potencialna gnezdilka ²	E2-močno ogrožena vrsta	NE	
Mala tukalica	<i>Porzana parva</i>	Gnezdilka	E1-kritično ogrožena vrsta	NE	2-4
Mokož	<i>Rallus aquaticus</i>	Gnezdilka	E2- močno ogrožena vrsta	NE	5-8
Zelenonoga tukalica	<i>Gallinula chloropus</i>	Gnezdilka	V1- potencialno ogrožena vrsta	NE	20-23
Črna liska	<i>Fulica atra</i>	Gnezdilka	O1-možno ogrožena vrsta	NE	30-35
Mali deževnik	<i>Charadrius dubius</i>	Prelet	V/E2- močno ogrožena vrsta	NE	
Priba	<i>Vanellus</i>	Verjetna gnezdilka²	V1-ranljiva	NE	2-5

	<i>vanellus</i>		vrsta		
Spremenljivi prodnik	<i>Calidris alpina</i>	Prelet	/	NE	
Mali martinec	<i>Actitis hypoleucos</i>	Gnezdilka /prelet	E2-močno ogrožena vrsta	NE	1-3
Pikasti martinec	<i>Tringa ochropus</i>	Prelet	R-redka vrsta	NE	
Močvirski martinec	<i>Tringa glareola</i>	Prelet	R-redka vrsta	NE	
Kozica	<i>Gallinago gallinago</i>	Potencialna gnezdilka³	E1-kritično ogrožena vrsta	NE	
Puklež	<i>Lymocryptes minimus</i>	Prelet ²	/	NE	
Rečni galeb	<i>Larus ridibundus</i>	Prelet/prehranjevalno območje	V-ranljiva vrsta	NE	
Rumenonogi galeb	<i>Larus michahellis</i>	Prelet/prehranjevalno območje	R-redka vrsta	NE	
Sivi galeb	<i>Larus argentatus</i>	Prelet/prehranjevalno območje	/	NE	
Navadna čigra	<i>Sterna hirundo</i>	Prelet	E2- močno ogrožena vrsta	NE	
Črna čigra	<i>Chlidonias niger</i>	Prelet	/	NE	
Beloperuta čigra	<i>Chlidonias leucopterus</i>	Prelet	/	NE	
Vrskarica	<i>Anthus spinoletta</i>	Prezimovanje	/	NE	
Vodomec	<i>Alcedo atthis</i>	Prehranjevalno območje	E2- močno ogrožena vrsta	DA (dodana vrsta 19.4.2013)	
Kobiličar	<i>Locustella naevia</i>	Gnezdilka	E2-močno ogrožena vrsta	NE	10-13
Rečni cvrčalec	<i>Locustella fluviatilis</i>	Gnezdilka	V-ranljiva vrsta	NE	10-15
Trstni cvrčalec	<i>Locustella luscinoides</i>	Gnezdilka	E2-močno ogrožena vrsta	NE	10-13
Bičja trstnica	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Gnezdilka²	V-ranljiva vrsta	DA	10-15
Močvirska trstnica	<i>Acrocephalus palustris</i>	Gnezdilka	/	NE	20-30
Srpična trstnica	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Gnezdilka	E2-močno ogrožena vrsta	NE	3-4
Rakar	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Gnezdilka	E2-močno ogrožena vrsta	NE	15-17

Plašica	<i>Remiz pendulinus</i>	Prelet	V-ranljiva vrsta	NE	
Belovrati muhar ¹	<i>Ficedula albicollis</i>	Verjetna gnezdilka ⁴	V-ranljiva vrsta	NE	
Sivi muhar ¹	<i>Muscicapa striata</i>	Verjetna gnezdilka ⁴	/	NE	
Mali detel ¹	<i>Dendrocopos minor</i>	Gnezdilka ⁴	V-ranljiva vrsta	NE	
Srednji detel ¹	<i>Dendrocopos medius</i>	Gnezdilka ⁴	V-ranljiva vrsta	NE	
Črna žolna ¹	<i>Dryocopus martius</i>	Gnezdilka ⁴	O1-možno ogrožena vrsta	NE	
Kavka ¹	<i>Corvus monedula</i>	Počivališče ⁵	V/E1 ² -naravna gnezdišča kritično ogrožena		
Kmečka lastovka ¹	<i>Hirundo rustica</i>	Počivališče pri selitvi ⁶ /prehranjevalno območje	/	NE	

¹ Dodane redke vrste, ki niso vezane na vodno okolje

² Mokrotni travniki nad jezerom

³ Ledava, Lukaj potok

⁴ Vrbovje ob jezeru

⁵ Gozd ob jezeru (pod žago)

⁶ Rogozovje in trstičje

Poleg Natura 2000 vrst je bila posebna pozornost namenjena sivi gosi (*Anser anser*). Ta vrsta je prvič uspešno gnezdila (1 par) v letu 2012. V letu 2020 so gnezdili vsaj trije pari.

Dva popisa vodnih in obvodnih ptic sta bila opravljena tudi na Vodnem zadrževalniku Hodoško jezero.

Slika 48. Siva gos je stalna gnezdilka na Ledavskem jezeru (foto: K. Malačič).

POPIS VODOMCA NA VELIKI KRKI

Pregled stanja habitata vodomca se izvaja na zanj verjetno najbolj primernem vodotoku na območju parka (peščene stene, veliko hrane), na Veliki Krki, na odseku od vtoka Peskovskega potoka (k.o. Šalovci) do meje z Madžarsko. Ta odsek je dolg cca. 5,2 km. V letu 2020 je bil pregled opravljen v mesecu juniju. Glede na odkrite aktivne rove v peščenih stenah, je bilo ocenjeno, da sta na tem odseku gnezdila vsaj dva para.

Obrežni pas ob Veliki Krki je izrazito podvržen eroziji (peščeno do ilovnata podlaga), posledično se stene primerne za vodomca konstantno obnavljajo, kar povečuje njegovo gnezditveno uspešnost, a hkrati pomeni za to vrsto povečano tveganje, saj se je zaradi erozijskih procesov tok Velike Krke že močno zažira v zemljišča v zasebni lasti, zaradi česar lastniki zahtevajo ureditev struge (regulacije, kamnometi,...).

Druga pomembna opažanja ob pregledu stanja 2020: potrditev stalne prisotnosti vidre (brlog, vidreki), potrditev vsaj občasne prisotnosti bobra (obglodana drevesa), potrditev invazivnih vrst (oljna bučka).

Slika 49. Aktivni rov vodomca ob Veliki Krki (foto: K. Malačič).

Slika 50. Erodirane peščene stene ob Veliki Krki (foto: K. Malačič).

PREGLED PEŠČENIH STEN V K.O. VEČESLAVCI-GNEZDIŠČE ČEBELARJA

Peščene stene v k.o. Večeslavci, so kljub temu, da so čebelarji občasno opazovani tudi v drugih območjih parka, edino znano gnezdišče za to vrsto. Od odkritja v letu 2015 ko je gnezdil 1 par, se je število gnezdečih parov dvignilo na 3 pare. Število ptic, ki zadržujejo na tem območju pa niha med 10 in 15, a vse ne gnezdiijo. V letu 2019 je bila deloma odstranjena zarast, žal pa zaradi COVID razmer ta naloga v 2020 ni bila dokončana.

Slika 51. Peščena stena-gnezdišče čebelarja in čebelar (foto: K. Malačič).

DNEVNI METULJI

Na terenu se je med spremljanjem splošnega stanja ali popisom NV preverjala prisotnost kvalifikacijskih Natura 2000 vrst metuljev – strašničinega in temnega mravljiščarja, močvirskega cekinčka in travniškega postavneža. Vrsta travniški postavnež je bila opazovana na območju NV Motvarjevci – ekstenzivni travniki 1. Poleg tega pa se s transektnim monitoringom spremlja splošno stanje dnevnih metuljev. Dva transekta (Kobilje, Čepinci) sta nastavljena tako, da zajameta območja ekstenzivno rabljenih travnikov, zaraščajočih travnikov in travnikov, ki so v čedalje bolj intenzivni rabi. Podatki kažejo na velik in hiter negativen vpliv intenzifikacije kmetijskih površin na številčno in vrstno pestrost dnevnih metuljev, predvsem specialistov kot so mravljiščarji (*Phengaris* sp.), močvirski (*Melitaea diamina*), temni (*M. britomartis*) in jetičnikov pisanček (*M. aurelia*). Negativni trend je opažen tudi na zaraščajočih površinah, vendar je tu proces upadanja številčne in vrstne pestrosti dnevnih metuljev veliko počasnejši. Pravzaprav začetne sukcesivne faze pozitivno vplivajo predvsem na številčnost nekaterih vrst, kot so recimo temni mravljiščar (*Phengaris nausithous*), lešnikar (*Maniola jurtina*) in navadni modrin (*Polymmatius icarus*). Kljub temu pa primerjava podatkov iz 2016, 2017, 2018, 2019 in 2020 s podatki iz 2007, 2008 in 2009 nakazuje na negativen trend v številčnosti praktično pri vseh vrstah, tudi pri splošno razširjenih in pogostih vrstah kot so recimo lešnikar (*Maniola jurtina*), lisar (*Melanargia galathea*) in navadni pisanček (*Mellicta athalia*).

V letu 2020 manjkajo podatki (pozno pomladne vrste; *Erebia medusa*, *Parnassius mnemosine*...) iz meseca maja, saj je bil maj zelo deževen in hladen. Na obeh transektih je bilo opravljenih 8 popisov (konec maja-konec avgusta).

Na obeh transektih je bilo v 2020 potrjenih 60 vrst dnevnih metuljev od 102 vrsti dnevnih metuljev, kij ih za območje Krajinskega parka Goričko navaja Atlas dnevnih metuljev Őrséga in Goričkega iz leta 2012. Iz podatkov navedenih v tabeli 10 je razvidno, da so najpogostejše splošno razširjene vrste kot so: *Maniola jurtina* (skupaj 499 primerkov), *Mellicta athalia* (skupaj 341 primerkov), *Coenonympha glycerion* (skupaj 126 primerkov), *Melanargia galathea* (skupaj 100 primerkov) in *Polyommatus icarus* (skupaj 79 primerkov).

Na transektu v k.o. Čepinci je bilo potrjenih 57 vrst, na transektu v k.o. Kobilje pa le 43 vrst. Tudi številčnost nekaterih vrst je na transektu v k.o. Čepinci precej višja. Razlike med obema transektoma lahko pripišemo različnim dejavnikom (geografske razlike, razlike v HT, pedološke razlike, število in čas popisov), a najpomembnejši dejavnik je vsekakor način oziroma sama raba travnkov. V k.o. Čepinci se stanje počasi slabša predvsem zaradi opuščanja rabe in posledično sukcesije travnikov (tudi na območju transekta), med tem ko je za k.o. Kobilje značilna intenzifikacija travnikov (tudi na območju transekta).

Negativni trend mravljiščarjev na transektu v k.o. Kobilje se je nadaljeval tudi v letu 2020, saj so bili med popisi zabeleženi samo 4 strašičini in 2 temniva mravljiščarja.

Tabela 10: Število vrst in številčnost posamezne vrete dnevnih metuljev na izbranih transektih v k.o.

Vrsta	Transekt Čepinci (število)	Transekt Kobilje (število)	Skupaj
<i>Iphiclides podalirius</i>	4	1	5
<i>Pieris brassicae</i>	7	1	8
<i>Pieris rape</i>	10	90	100
<i>Pieris napi</i>	1	7	8
<i>Colias crocea</i>	4	1	5

<i>Gonepteryx rhamni</i>	7	10	17
<i>Leptidea sinapis/reali</i>	31	7	38
<i>Lycaena phlaeas</i>		2	2
<i>Lycaena virgaureae</i>	7	1	8
<i>Lycaena tityrus</i>	33	12	45
<i>Lycaena dispar</i>	2	9	11
<i>Everes argiades</i>	3	4	7
<i>Celastrina argiolus</i>	1	9	10
<i>Glaucopsyche alexis</i>	2		2
<i>Plebejus argus</i>	23	11	34
<i>Plebejus idas</i>	10		10
<i>Aricia agestis</i>	1		1
<i>Cyaniris semiargus</i>	12	3	15
<i>Polyommatus icarus</i>	54	25	79
<i>Pseudophilotes vicrama</i>	1		1
<i>Phengaris teleius</i>	34	4	38
<i>Phengaris nausithous</i>	12	2	14
<i>Phengaris alcon</i>	2		2
<i>Phengaris arion</i>	2		2
<i>Hamearis lucina</i>	3	1	4
<i>Neptis sapho</i>	3		3
<i>Apatura iris</i>		1	1
<i>Inachis io</i>	10	8	18
<i>Argynnis aglaja</i>	19		19
<i>Argynnis paphia</i>	45	1	46
<i>Vanessa atalanta</i>	2		2
<i>Vanessa cardui</i>	23	34	57
<i>Polygonia c-album</i>	3		3
<i>Araschnia levana</i>	12	21	33
<i>Issoria lathonia</i>	4	2	6
<i>Brenthis ino</i>	5	12	17
<i>Clossiana selene</i>	56	12	68
<i>Clossiana dia</i>	53	12	65
<i>Melitaea cinxia</i>	2		2
<i>Melitaea phoebe</i>	12		12
<i>Malitaea didyma</i>	7	3	10
<i>Melicta athalia</i>	289	52	341
<i>Melicta britomartis</i>	12		12
<i>Melicta aurelia</i>	2		2
<i>Melanargia galathea</i>	81	19	100
<i>Minois dryas</i>	52		52
<i>Kanetisa circe</i>	1		1
<i>Maniola jurtina</i>	321	178	499
<i>Aphantopus hyperantus</i>	29	3	32
<i>Coenonympha pamphilus</i>	33	32	65
<i>Coenonympha arcania</i>	10	7	17
<i>Coenonympha glicerion</i>	77	49	126
<i>Pararge aegeria</i>	2		2
<i>Lasiommata megera</i>	3	1	4
<i>Erynnis tages</i>	4	1	5
<i>Pyrgus malvae</i>		2	2
<i>Thymelicus lineola</i>	30	11	41
<i>Thymelicus sylvestris</i>	29	17	46
<i>Hesperia comma</i>	1	1	2
<i>Ochlodes venatus</i>	19	12	31

Slika 52. Del transeka v k.o. Čepinci (zaraščanje travnikov) (foto: K. Malačič)

Slika 53. Del transeka v k.o. Kobilje (intenzivni travniki) (foto: K. Malačič)

Slika 54. Natura 2000 vrsta močvirski cekinček (foto: K. Malačič)

Ad 2.1.e. Aktivno sodelovanje pri načrtovanju in izvedbi ukrepov na območjih in nahajališčih zavarovanih in varovanih vrst ali HT.

Predstavniki JZ KPG so bili prisotni pri načrtovanju zagotavljanja poplavne varnosti na Kobiljanskem potoku v k.o. Motvarjevci, katerih izvedba je predvidena v letu 2021. Predstavniki JZ KPG so sodelovali tudi pri načrtovanju obnove učne poti na območju NV Fuks graba – gozd (EŠ 7527).

Ad 2.1.f. Zagotavljanje znanstvenih podatkov o stanju vrst in razširjenosti vrst in HT v sodelovanju z raziskovalnimi inštitucijami pri opravljanju raziskav ali monitoringa ter z razpisi na raziskovalnih projektih.

Na povabilo DOPPS je JZ KPG sodeloval pri pripravi projektne osnutka za projekt LIFE na temo vzpostavitve semenske banke suhih travnikov in renaturacije travnikov HT 6210 s semenskimi mešanici. Novembra 2020 je bil zavod s strani vodilnega partnerja obveščen, da je Evropska komisija projekt LIFE FOR SEEDS ocenila primerno kakovostnega in zadostno visoko ocenjenega za predložitev popolne prijave, zato je zavod nadaljeval s pripravo zahtevanih dokumentov.

Na podlagi javnega naročila Gozdarskega inštituta Slovenije JZ KPG kot izbrani izvajalec sodeluje v projektu LIFE Care 4 Climate. V projektu se izvajajo aktivnosti za preverjanje različnih učinkov rabe travnikov na biotsko raznovrstnost in izpuste toplogrednih plinov.

JZ KPG je sodeloval s Centrom za kartografijo favne in flore pri pregledu gnezd travniškega postavneža in načrtovanja učinkovitejšega upravljanja travnikov za to vrsto.

Ad 2.1.g. Zbiranje, posodabljanje in hranjenje podatkov o stanju narave, biotski raznovrstnosti in krajinski pestrosti v enotni podatkovni prostorski zbirki GIS.

Ustrezno so bili podatki s popisa v letu 2020 ažurirani in dopolnjeni podatki o zavarovanih in naravovarstveno pomembnih vrstah rastlin močvirski svišč, rumena maslenica, kukavičevke, travniška izjevka ter živalskih vrst (npr. baza gnezdilnic), zbirka podatkov o lastništvu Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti na območju KPG, baza rabe zemljišč s podatki o nahajališčih naravovarstveno pomembnih vrst in krajinskih elementov (mejic, pašnikov). V prostorski bazi so bili urejeni predvideni varstveni ukrepi in projektne aktivnosti ter načrtovane aktivnosti za projekt v pripravi.

Ad 2.1.h. Projekt »Vzdrževanje kmetijske krajine za ptice in metulje«, Gorička krajina - izvedba varstvenih ukrepov za izboljšanje stanja ohranjenosti 3 kvalifikacijskih Natura 2000 HT in 10 kvalifikacijskih Natura 2000 vrst.

V letu 2020 so bila v okviru projekta izvedene projektne aktivnosti:

- zaključen odkup travniških površin v last RS - skupno odkupljenih 56,48 ha travniških zemljišč,
- izvedena je bila obnova (košnja in spravilo biomase) na 104 ha travniških površin,
- pričetek sajenja visokodebelnih sadovnjakov – zasajenih 8,2 ha novih sadovnjakov za velikega skovika,
- sklenjene naslednje pogodbe o varstvu:
 - na 3 ha za varstvo travniškega postavneža;
 - na 7,9 ha za varstvo hribskega škrjanca;
 - na 33,9 ha za velikega skovika s puščanjem nepokošenega pasu;
 - na 2,5 ha za metulje mravljiščarje s puščanjem nepokošenega pasu;
 - za 50 habitatnih dreves za ohranjanje dupel velikega skovika;
 - za 1 ha obstoječih mejic,

- za 30 habitatnih dreves za škrlatnega kukuja,
- izdana 2. in 3. številka novičnika na temo metuljev in ptic,
- več ozaveščevalnih aktivnosti – 7 naravoslovnih dni za 176 učencev osnovnih šol,
- 4 čistilne akcije odstranjevanja netopirskega gvana,
- več promocijskih in predstavitvenih aktivnosti.

Slika 55. Aktivnosti v projektu Gorička krajina so zelo raznolike (foto: arhiv JZ KPG)

Slika 56. Aktivnosti projekta potekajo skozi celo leto (foto: arhiv JZ KPG)

Ad 2.1.i. Priprava projektne naloge » Ureditev, obnovitev oz. vzpostavitev stoječih vod in potokov« - izvedba varstvenih ukrepov za izboljšanje stanja ohranjenosti 3 kvalifikacijskih Natura 2000 HT in 7 kvalifikacijskih Natura 2000 vrst.

Pripravljena in vsebinsko usklajena je bila projektna naloga s posredniškimi organom MOP. Izdelane so bile tudi zahtevane finančno-ekonomske analize, DIIP, IP in PIZ za projekt. Vloga z vsemi zahtevanimi prilogami je bila oddana na MOP v pregled in presojo, vendar je zaradi nastale situacije zaradi epidemije covid 19 pregledovanje in potrjevanje projektov začasno zaustavljeno. Ker je bil projekt še vedno vključen v Izvedbeni načrt Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike za programsko obdobje 2014-2020, je zavod v drugi polovici leta 2020 nadaljeval s pripravo vloge z ustreznim zmanjševanjem finančnih sredstev in projektne aktivnosti zaradi skrajšanja obdobja za izvedbo projekta in popravljeno vlogo 2.9. 2020 posredoval na MOP, vendar je bil 2.10.2020 od pristojnih obveščen, da je projekt dokončno prestavljen v obdobje nove finančne perspektive.

Ad 2.1.j. Aktivnosti upravljavca za zagotavljanje učinkovitega upravljanja in izvajanja načrta ter doseganja varstvenih ciljev.

Pripravljena so bila 4 mnenja k prodaji ali menjavi zemljišč v lasti RS. Redno evidentirane so bile ponudbe za prodajo zemljišč na zavarovanem območju.

Konec leta 2020 so bile podane pripombe na **Osnutek analize stanja, analize SWOT ter opredelitev potreb za Strateški načrt SKP za specifični cilj 6: Prispevanje k varstvu biotske raznovrstnosti.**

3. cilj: Spodbujati naravi prijazne dejavnosti z namenom izboljšanja ohranjenosti kvalifikacijskih Natura 2000 vrst in habitatov.

3.1. naloga: Spodbujati naravi prijazne dejavnosti z namenom izboljšanja ohranjenosti kvalifikacijskih Natura 2000 vrst in habitatov.

Ad 3.1.a. Izvajati akcije, v katerih se izbira in nagrajuje lastnike zemljišč, ki izvajajo naravi prijazno gospodarjenje s travniki, visokodebelnimi sadovnjaki in vrtovi.

Namen izbora NAJ travnik v KPG v 2020 je bil opozoriti lastnike travnikov in splošno javnost na pomembno naravovarstveno vrednost travnikov ter jih spodbuditi, da še naprej ohranjajo travnike v ekstenzivni rabi, saj bodo samo na ta način ostali življenjski prostor za redke in ogrožene živalske ter rastlinske vrste na Goričkem. Na izbor za NAJ travnik na Goričkem se je v 2020 prijavilo **15 lastnikov** s 25 travniki, kar je največ od pričetka izvajanja akcije. Travniki so bili v Kruplivniku, Prosečki vasi, Gornjih Petrovcih, Lucovi, Čepincih, Dolencih, Budincih, Križevcih, Lončarovcih, Grad in Ivanovcih. Naj travnik v letu 2020 je postal travnik v Budincih v lasti Franca Ažmana.

Naziv NAJ sadovnjak se podeljuje tistim, ki se trudijo ohranjati visokodebelne ali senožetne sadovnjake s starimi sadnimi sortami brez uporabe fitofarmaceutskih sredstev. Pri izboru NAJ sadovnjak so v 2020 sodelovali 4 lastniki. Naziv naj visokodebelni travniški sadovnjak je postal sadovnjak v lasti Družine Ficko Berke iz Kraščev.

Zmagovalni sadovnjak je zelo dobro (ekstenzivno) vzdrževan in je brez bele omele in drevesnih gliv. Sadovnjak tudi pomlajujejo z novimi visokodebelnimi sadikami, travnik pod njim kosijo 2 x na leto s strižno kosilnico in ga ne dognojujejo. V sadovnjaku imajo nastavljene ptičje gnezdilnice in manjši "hotel" za žuželke.

Slika 57. Zmagovalni sadovnjak iz Kraščev (foto: K. Malačič)

V akciji za izbor NAJ ogručeka z brajdo na Goričkem je bilo pregledanih in ocenjenih 9 vrtov v sodelovanju z KGZS-zavodom M. Sobota in člani Goričkoga društva za lepše vütro. Uvod v akcijo je bilo predavanje Ivana Esenka 20.2.2020 z naslovom Živalski svet vrtov. Rezultati akcij so bili javno predstavljeni v oddaji Nedeljska kuhinja na radiu Murski val in v glasilih nekaterih parkovnih občin.

Slika 58. NAJ ogruček 2020 na Suhem vrhu (foto: S. Dešnik)

Slika 59. NAJ brajda 2020 v Korovcih (foto: S. Dešnik)

Ad 3.1.b. Izvajanje individualnih svetovanj in javnih predavanj za naravi prijaznejše gospodarjenje na območjih varovanih vrst in HT.

Izvedeno je bilo predavanje na temo urejanja naravi in biodiverziteti prijaznih vrtov za lastnike zemljišč v KPG s 14 udeleženci.

Opravljenih je bilo 14 individualnih svetovanj: 1x za izkop mlake, 1x glede rabe visokodebelnih sadovnjakov, 1x glede predkupne pravice RS, 1 glede rabe mejic, 1x glede metuljem prijazne košnje travnikov in 9 svetovanj glede zatočišč netopirjev v stanovanjskih in zapuščenih stavbah ter cerkvah.

Ad 3.1.c. Aktivno sodelovanje pri pripravi kmetijsko-okoljskih ukrepov v novi kampanji kmetijske politike 2020-2027 in nagovarjanje lastnikov travnikov k vključevanju v naravovarstvene ukrepe KOPOP.

Osrednja enota ZRSVN je v letu 2020 nadaljevala (do pojava COVID 19) z delovnimi sestanki (2x) za pripravo novih in za izboljšanje že obstoječih KOPOP ukrepov za novo SKP. Na sestankih je sodeloval tudi predstavnik JZ KPG. Predstavnik JZ KPG je sodeloval tudi na delavnici MKGP v delovni skupini aktivni kmet in razpravi o PAF.

Na povabilo predstavnikov BF UL je predstavnica JZ KPG sodelovala na treh delavnicah o ohranjanju narave v okviru prihodnje SKP in je celo aktivno sodelovala na drugi delavnici s predstavitvijo »Neproizvodne naložbe za obnovo in ohranjanje krajinskih značilnosti.« Zavod je tudi pripravil pripombe na *Osnutek analize stanja, analize SWOT ter opredelitev potreb za Strateški načrt SKP za specifični cilj 6: Prispevanje k varstvu biotske raznovrstnosti.*

Ad 3.1.d. Aktivno sodelovati v postopkih kmetijskih zemljišč.

Na zavarovanem območju narave Krajinski park Goričko v letu 2020 ni bilo aktivnih komasacijskih postopkov. V komasacijskem postopku (trenutno v mirovanju) je k.o. Motovilci, priprave (prijave) pa poteka za k.o. Dolič.

4. Cilj: Učinkovito opravljanje naravovarstvenega nadzora

4.1. Naloga: Opravljanje neposrednega nadzora v naravi na območju KPG.

Ad 4.1.a. Spremljanje splošnega stanja v naravi.

Spremljanje splošnega stanja v naravi se je večinoma izvajalo v sklopu drugih opravil (neposredni nadzor, spremljanje stanja Natura 2000 vrst in HT). Izključno tej nalogi je bilo namenjenih 5 terenskih dni. Pozornost je bila usmerjena na stanje voda (slabo delovanje čistilnih naprav), stanje obvodne zarasti in mejic. Čeprav Okoljska problematika (čistilne naprave) ni neposredno del nalog zaposlenih v Krajinskem parku, pa lahko posledice slabo ali ne delujočih čistilnih naprav imajo velik negativni vpliv na habitate redkih, ogroženih in Natura 2000 vrst. Kar se je pokazalo v letu 2017 in 2018 in 2020 ko je prihajalo do cvetenja v Ledavskem jezeru, ki je najpomembnejši habitat za vodne in obvodne živalske vrste (dvoživke, ptice, kačji pastirji...).

Slika 60. Sekulja v močno onesnaženi vodi k.o. Domanjševci (foto: K. Malačič)

Ad 4.1.b. Izvajanje rednega naravovarstvenega nadzora ter intervencijskega NN v sodelovanju s prostovoljnimi nadzorniki in drugimi pristojnimi organi.

Obraavnanih je bilo 14 primerov kršitev različnih zakonskih predpisov s področja varstva narave in okolja.

V 3 primerih je bila zadeva predana v obravnavo inšpekciji za okolje in naravo. V 1 primeru inšpekciji za kmetijstvo.

Poslanih je bilo 14 obvestil o prekrških, s katerimi so bili obveščeni lastniki oziroma upravljavci zemljišč, na katerih je prišlo do kršitev.

8 terenskih dni je bilo namenjenih neposrednemu nadzoru nad spoštovanjem prepovedi iz Uredbe o varstvu samoniklih gliv. Večjih kršitev ni bilo, v 3 primerih so bila izrečena ustna opozorila zaradi uporabe plastične embalaže za nabiranje gliv. Po opozorilih so kršitelji s kršitvijo prenehali.

Dvakrat je bilo izrečeno ustno opozorilo o prepovedi vožnje v naravnem okolju in trikrat o prepovedi parkiranja v naravnem okolju izven 5 m pasu ob vozišču.

Posredno (za brisalec na avtomobilu) ali neposredno (osebno) je bilo predanih 32 obvestil o režimu glede nabiranja gliv in vožnje v naravnem okolju.

Pri izvajanju neposrednega nadzora je zaradi razmer povezanih s COVID-19 bilo odpovedano načrtno sodelovanje s Policijsko postajo Gornji Petrovci pri izvedbi nadzora nad upoštevanjem prepovedi vožnje v naravnem okolju in nadzora nad upoštevanjem določil iz Uredbe o varstvu samoniklih gliv. Vzpostavljen je bil sistem za terensko prekrškovno aplikacijo in zaledno aplikacijo.

Slika 61. Obvestilo gobarjem o prepovedih iz Uredbe o varstvu samoniklih gliv (foto: K. Malačič)

Slika 62. Odstranjevanje mejice brez dovoljenja za poseg v naravo (foto: K. Malačič)

Slika 63. Posek obvodne zarasti brez dovoljenja za poseg v naravo (foto: K. Malačič)

Ad 4.1.c. Koordinacija prostovoljnih naravovarstvenih nadzornikov.

Zaradi razmer povezanih s COVID-19 izobraževanj za prostovoljne nadzornike ni bilo.

Ad 4.1.d. Redno usposabljanje za opravljanje naravovarstvenega nadzora.

Zaradi razmer povezanih s COVID-19 izobraževanj za nadzornike ni bilo.

5. Cilj: Učinkovito sodelovanje in izmenjava dobrih praks z drugimi upravljavci zavarovanih in varovanih območij.

5.1. Sodelovanje z upravljavci drugih zavarovanih območij.

Ad 5.1.a. Redno sodelovanje in izmenjevanje izkušenj o ohranjanju naravnih vrednot, Natura 2000 vrst in HT ter upravljanju ZO z drugimi upravljavci in člani Skupnosti naravnih parkov Slovenije.

V prvem polletju je bilo sklicano eno srečanje, ki se ga zaradi sočasne obveznosti v JZ KPG nismo udeležili. V imenu skupnosti smo podprli projekt LIFE NarClS. Potekala je komunikacija po elektronski pošti ter v oktobru in decembru prek spletne konference. V skupnosti smo sestavili delovne skupine in program dela za leto 2021. V skupnosti smo se odločili za tisk skupne knjižice o parkih. Zaradi epidemije je redno letno srečanje zaposlenih napovedano na Bledu žal odpadlo.

5.2. Mednarodno sodelovanje z upravljavci čezmejnih zavarovanih in varovanih območij narave ter drugimi mednarodnimi organizacijami.

Aktivnosti so bile zaradi razmer povezanih s COVID-19 močno okrnjene in omejene. Pred kocem leta 2020 sta bili izvedeni spletni konferenci Zveze Europarc in Evropske zelene vezi.

6. Cilj: Učinkovito varstvo naravne in kulturne dediščine na podlagi izvajanja NUG.

6.1. Dokončanje in izvajanje NUG 2020-2024.

Ad 6.1.a. Priprava in sprejetje NUG 2020-2024.

Izvedene so bile dopolnitve in popravki vsebine NUG v finančnem delu (prilagoditev vrednosti določene v sprejetem proračunu), ki je bil oddan na MOP v postopek sprejemanja z javno obravnavo in medresornega usklajevanja. Po medresornem usklajevanju so bili opravljeni popravki in dodatki v skladu s komentarji in pripombami MK in MKGP. Med drugim je prišlo do sprememb osnutkov varstvenih režimov. Spremenjeno je bilo tudi obdobje trajanja NUG 2021-2025, za kar so bili konec leta pripravljeni tudi ustrezni programski in finančni podatki.